

Szentandrásai Híradó

ÖNKORMÁNYZATI HAVILAP

1996. december

Ára: 38 Ft

II. évfolyam, 12. szám

Szécsi Mátyás

Ünnepi fohász

Összekulcsoljuk a kezünk,
Úgy kérünk téged, Istenünk.
Fordítsd felénk szent arcodat,
Érezhessük Malasztodat.

Mindazt, ami jó és szép,
Tanulhassa ez a nép.
S amit a múlt nem engedett,
Imádhassák szent nevedet.

Gyógyítsd meg a betegeket,
Térítsd meg a bűnösöket,
Vigasztald meg az árvákat,
Ők is szeressék hazánkat.

A szegényeknek juttass enni,
Taníts meg mindenkit szeretni,
Kérünk téged, ó Istenünk,
Te ne hagyj el, maradj velünk!

A tartalomból

- Igazságosabb és testvériesebb világot .. 2. oldal
Akikről soha nem beszélnek 7. oldal
FELHÍVÁS! 9. oldal
Szent András-napi pillanatok 10-11-12. oldal
Egy elégedett, boldog ember 13. oldal
Akinek élete a labdarúgás 14. oldal
A Vértessy Társastáncklubról 20. oldal

*Kellemes karácsonyi
ünnepeket
és*

*boldog új évet kívánunk
minden kedves olvasónak!*

*A Szentandrásai Híradó
szerkesztősége*

IGAZSÁGOSABB ÉS TESTVÉRIESEBB VILÁGOT!

A Magyar Katolikus Püspöki Kar körlevele a hívekhez és minden jóakarátú emberhez a magyar társadalomról

2. A GAZDASÁGI ÉLET

A felsorolt nehézségek és gondok szorosan kapcsolódnak Magyarország gazdasági életéhez, szólnunk kell tehát erről is, hiszen a gazdasági helyzet sok más területen megszabja cselekvési lehetőségeinket. Természetesen itt sem az a célunk, hogy átfogó gazdasági elemzést adjunk. Csupán olyan jelenségekre kívánjuk ráirányítani a figyelmet, amelyek alapvető értékeinket közvetlenül vagy közvetve érintik.

Helyzetkép

A múlt öröksége és a világgazdasági helyzet

Amint az előző fejezetben láthattuk, az elmúlt évek gazdasági átalakulásának legkárosabb és legveszélyesebb következménye, hogy a társadalmi egyenlőtlenségek megnöttek. A társadalom széles rétegei kerültek a szegénységi küszöb közelébe vagy éppen alája. Féltő, hogy ebben a folyamatban a társadalmi rétegek között olyan szakadék jön létre, amely tartósan lehetetlenné teszi a piacgazdaság megteremtését. A megnövekedett társadalmi igazságtalanság gátolhatja a gazdaság fejlődését is.

Drámaian fokozódtak a területi egyenlőtlenségek is, főleg az ország nyugati és keleti fele, továbbá a nagyvárosok, elsősorban Budapest és a kis falvak között. A keleti ország részben például háromszor akkora a munkanélküliség, mint a nyugati megyékben. E leszakadt területeken a rendelkezésre álló csekély erőforrásokat sem sikerült hatékonyan felhasználni.

Ma sokan hajlamosak megfedkezni arról, milyen súlyos terheket örököltünk, és a pártállami múltból csak a létbiztonságra és a garantált munkahelyre emlékeznek. Holott a közép- és kelet-európai „szocialista országok” az elmúlt évtizedekben átmeneti szerény felzárkózás után sokat veszítettek viszonylagosan kedvező világgazdasági helyzetükből. Például a mediterrán

térség országainak bruttó hazai terméke (GDP) 1973-ban még csak mintegy 25%-kal haladta meg az akkori szocialista országokét, ma viszont több, mint 200%-kal. A fejlett nyugati országokhoz képest a jövedelemszint különbsége 1:2 arányról 1:4 arányra nőtt. Hasonló leszakadást tapasztalunk, ha Magyarország útját Ausztriáéval vagy Finnországéval vetjük össze.

A nemzetközi összehasonlítás jól tükrözi, hogy a magyar gazdaságban alapvető bajok voltak. A szocialista tervgazdálkodásban működő vállalatok a valóságos piactól elszakítva torz fejlődésen mentek keresztül. A szocialista országok a minőséget és a hatékonyságot figyelmen kívül hagyva, kizárólag mennyiségi szempontokat előtérbe helyezve egymás piacain helyezték el a máshol értékesíthetetlen termékeiket. Az állandósult hiány miatt ezek a piacok mindent felvásároltak, így a vállalatokat semmi sem kényszerítette a fejlesztésre, a gazdaságos működésre. A „kollektív felelőtlenség” állapotában a vállalatok eszközállománya, szellemi tőkéje leértékelődött. Nemesak a gazdasági struktúra torzult el, hanem a piaci formák is torzultak, a második és a fekete gazdaságban kaptak helyet, amikor a pártállam 1968-ban reformokra szánta el magát.

A magyar pártállam diktatúrájának alap gondolata az volt, hogy a viszonylagos jólét fejében a lakosság ne avatkozzon bele a politikába, és esendően tartsa az MSZMP hatalmát. Az 1973-as olajárrobbanás után az ország akkori vezetése elmulasztotta a szükséges strukturális váltás végrehajtását, így az egyre reménytelenebb helyzetbe kerülő gazdaság képtelen volt a relatív jólét feltételeinek biztosítására. Politikai hatalmuk megszilárdítása érdekében a vezetők külföldi hiteket vettek fel, amelyeket nem a gazdaság fejlesztésére, hanem a rossz hatékonyságú gazdasági

szervezet fenntartására és az életszínvonal szintentartására fordítottak. Az adósságot és annak kamatait ma kell visszafizetnünk.

A múlt terhe mellett súlyos problémát okoz az is, hogy az átalakulás lényegesen megváltozott világgazdasági környezetben zajlik. A gazdasági növekedés Nyugat-Európában is lelassult, a társadalom elöregedett, nem tudja tovább fenntartani a jóléti szolgáltatások megszokott szintjét. Így Magyarország egy lassan növekvő térséghez csatlakozik, amelytől jóval kevesebb segítséget, ugyanakkor jóval keményebb versenyt várhat, mint a 80-as években az Európai Közösséghez csatlakozó országok.

Ezek az összefüggések nagyon kevésbé ismertek a közvéleményben. Ma még elegendő áttekintésünk sincs arról, hogy a csatlakozás mi mindent jelent és mi mindennel jár a magyar társadalom minden rétege számára. Nincs reális alternatívája az Európai Unióhoz való csatlakozásunknak. Súlyos kihívásokat hoz azonban majd magával a várhatóan élesebb verseny, mezőgazdaságunk helye a telített agrárpiacon, a rengeteg alkalmazkodási kényszer a jogszabályok összehangolásában.

A jelenlegi gazdasági helyzet

Az átmenet célja a szociális piacgazdaság kiépítése volt. Ez azt jelenti, hogy a piac működésének káros hatásait az állam kiigazítja azoknál a csoportoknál, amelyek nem képesek részt venni a piaci versenyben (gyermekesek, idősek, rokkantak, munkanélküliek, nagycsaládok). Az elmúlt években valóban létrehozták a piacgazdaság fontos alapintézményeit. Az átalakulás azonban a vártnál sokkal vontatottabban, több fájdalmas mellékhatással megy végbe.

A jelenlegi gazdasági helyzet megítélése szakmai körökben is ellentmondásos. Mindnyájan tapasztaljuk viszont, hogy az átalakulás - alighanem törvénytörően - hatalmas gazda-

sági visszaeséssel járt. 1993-ban a bruttó hazai termék az 1989. évinek csak 82%-a volt, azóta kissé emelkedett. Az elmúlt években a lakosság nagyrészen süllyedt az életszínvonalra. A reálbér 1978 óta sohasem érte el az akkori csúcsértéket. 1993-ban az 1978. évinek mindössze 77%-át érte el. Az egy főre jutó reáljövedelem 1993-ban az 1989. évinek 89%-át tette ki; 1994-ben kissé emelkedett, 1995-től azonban újra csökkent.

A gazdaság óriási tehertétele az államadósság, 1995 végére a külföldi bruttó adósságállomány meghaladta a 31 milliárd dollárt, a nettó adósság pedig a 16,8 milliárd dollárt. A probléma gyökerei mélyre nyúlnak. A felvett kölcsönöket nem használták fel hatékonyan, a hitelfelvételeket újabbak és újabbak követték, egyre drámaiban növekvő kamatterhekkkel. 1993-ban a belső eredetű államadósság is aggasztóan megugrott. (Az 1990. évi 1412 milliárd forintról 1994 végére 3755 milliárd forintra nőtt, a kamatterhek a költségvetési kiadások 30%-át teszik ki.)

Az infláció évek óta 20% felett van, ami nemcsak gazdasági szempontból káros, hanem folyamatosan szegényíti a bérből és fizetésből élőket, a nyugdíjasokat, a gyermekes családokat, növeli a társadalmi egyenlőtlenségeket.

Kedvező jelenség, hogy meggyőzőnek látszó adatok szerint vállalati szinten megindult a struktúraváltás, nőtt a termelékenység. Ennek fontos eleme a beáramló külföldi tőke, amelyet azonban észrevehetően különféle indítékok vezérelnek, s ezek nem mindig esnek egybe magyar társadalom hosszútávú céljaival. Magyarországon a külföldi tőke jelentősége kiemelkedő lett a térségben, a 200 legnagyobb hazai társasághól mintegy 110 külföldi ellenőrzés mellett működik.

(folytatjuk)

REFORMÁTUS HÍREK

Karácsony

Legnagyobb állami és egyházi kampányünnepünket: a karácsonyt, az idén is megelőzi az ajándékok utáni lóvás-futás, az ételek és italok beszerzése, a lázas készülődés a vendégsereg fogadására. S mindez, persze, rengeteg sorban állással, idegeskedéssel, gonddal. Ilyenkor az egész ország nyüzsög, sokan vándorolnak, hogy a szeretet ünnepének kikiáltott ősznépi ellágyuláshoz, elérzékenyüléshez ki-ki a maga módján hozzájáruljon. E 48 órás, non-stop színjátékban, melyben együtt a díszletek ragyogása, a mesterkéltnépi hangulat, a szép gondolatok és beszédek, elhittjük magunkkal, hogy a dolgok bennünk és körülöttünk tulajdonképpen rendben vannak, és mindenki mindenkit szeret. Ne így legyen!

Saját gyermekünknek vagy gyermekkorú éneknek tekintett; általunk életfogytiglan cumira, csörgőre, tejbepapírra ítélt; marcipánba, mákos beiglibe, töltött káposztába csomagolt, lejezuskázott Jézus Krisztus! Meddig viseled még jászolbölcsős, esendéséjes parasztromantikánkat, infantilizált és infantilizáló karácsonyozásainkat? Ne engedd, hogy ünnep után agyunk és szívünk bölcsődet tekintse koporsódnak is, de engedd, hogy gögicsélésed és Hegyi Beszéded egyaránt Atyádra, a mi Atyánkra emlékeztessen bennünket, akinek életedet-életünket, halálotat-halálunkat, feltámadásodat-feltámadásunkat köszönhetjük! Segíts felnőni Hozzád, vagyis légy felnőtté bennünk, Emberfiává, hogy Istengyermekségre jussunk általad. Így legyen!

„Ami kezdettől fogva volt, amit hallottunk, amit láttunk szemünkkel, amit megfigyeltünk, amit kezünkkel is megtapintottunk, azt hirdetjük az élet igéjéről” - olvassuk János apostol első levele első versében. Az élő hit öt alkotóelemét sorolja fel itt az író: 1. kíváncsiság 2. rácsodálkozás 3. elmélyült vizsgálódás 4. meggyőződés 5. meggyőzés. Mindegyikben hat valamilyen erő: a kíváncsiságban a hajtóerő, a rácsodálkozásban a vonzóerő, az elmélyült vizsgálódásban nyugodt erő (politikamentes változatban), a meggyőződésben a tartóerő, a meggyőzésben pedig az előző négy erő együttese: a megnyerő.

Legyen karácsonyunk az erőgyűjtés alkalma!

A betlehemi istállóban nemek (Mária és a férfiak), generációk (csecsemő, fiatal szülők, középkorú pásztorok, idős bölcsék) és társadalmi rétegek (József, az ács - munkás; a pásztorok - parasztok; a napkeleti csillagászok - értelmiségiek) adtak egymásnak randevút. Kár, hogy a felső tízezer tagjai (Heródes, frászdók, papok) bokros politikai, pénzügyi és kultuszüzemeltetési teendőik miatt távol maradtak erről a találkozóról. Figyelmüket túlságosan lekötötte a maguk gyártotta elképzelések, istenképek, jövőprogramok dédelgetése, pesztrálása.

„Isten szívén megpihelve forrjon szívünk egybe hát!”
Ajándékozzuk meg egymást egymással!

Sági Endre

Boldog Karácsonyt!

Boldogok, akik tudják miért élnek, mert akkor azt is megtudják, majd, hogyan éljenek.
Boldogok, akik összhangban vannak önmagukkal, mert nem kell szüntelen azt tenniük, amit mindenki tesz.
Boldogok, akik csodálkoznak ott is, ahol mások közömbösek, mert öröms lesz az életük.
Boldogok, akik tudják, hogy másoknak is lehet igaza, mert békeség lesz körülöttük.
Boldogok, akik nevetni tudnak önmagukon, mert nem lesz vége szórakozásuknak.
Boldogok, akik meg tudják különböztetni a hegyet a vakondtúrástól, mert sok zavartól kímélik meg magukat.
Boldogok, akik észreveszik egy diófában a bölcsőt, az asztalt és a koporsót, és mindháromban a diófát, mert nemcsak néznek, hanem látnak is.
Boldogok, akik lenni is tudnak, nemcsak tenni, mert megcsendül a csöndjük és titkok tudóivá válnak.
Leborulók és nem kiborulók többé.
Boldogok, akik mentség nélkül tudnak pihenni és aludni, mert mosolyogva ébrednek fel és örömmel indulnak útjukra.
Boldogok, akik tudnak elhallgatni és meghallgatni, mert sok barátot kapnak ajándékba és nem lesznek magányosok.
Boldogok, akik figyelnek mások hívására anélkül, hogy nélkülözhetetlennek hinnék magukat, mert ők az öröm magvetői.
Boldogok, akik komolyan tudják venni a kis dolgokat és békésen a nagy eseményeket, mert messzire jutnak az életben.
Boldogok, akik megbecsülik a mosolyt és elfelejtik a fintort, mert útjuk napfényes lesz.
Boldogok, akik jóindulattal értelmezik mások botlásait, akkor is, ha naivnak tartják őket, mert ez a szeretet ára.
Boldogok, akik gondolkodnak, mielőtt cselekednének és imádkoznak is, mielőtt gondolkodnának, mert kevesebb csalódás éri őket.
Boldogok, akik el tudnak hallgatni, ha szavukba vágnak, ha megbántják őket, és szelíden szólnak, mert Jézus nyomában járnak.
Boldogok, akik mindebből meg is tudnak valósítani valamit, mert életesebb lesz az életük.

(Máté 5, 1-12.)

Gyökössy Endre

Református hírek

Az istentiszteleteket 1996. december 8-tól az Idősek Napközi Otthonában (Kálvin u. 10.) tartjuk vasárnap 9.00 órai kezdettel. Szenteste és karácsony első napján a templomban tartjuk az istentiszteleteket.

Az ünnepi istentiszteletek rendje:

december 24. 15.30 óra, gyermekek műsorával a templomban
december 25. 9 óra, karácsony I. - úrvacsorai istentisztelet a templomban
december 26. 9 óra, karácsony II.
december 29. 9 óra, vasárnapi istentisztelet
december 31. 16 óra, dévi hálaadó istentisztelet
január 1. 9 óra, újévnapi istentisztelet

TEMETKEZÉSI SZOLGÁLTATÁS

Vállaljuk:

- temetések teljeskörű lebonyolítását,
- síremlékek készítését, javítását, felújítását,
- épület műkövezését,
- kandallók, grillsütők és egyéb díszítő elemek készítését.

SZOLID ÁRAK!

Major Imre

Lakás, műhely: Bocskai u. 25. (Telefon: 06-30/535-237)
Lerakat: Szt. László u. (Vas műszaki bolttal szemben)

Gidai Erzsébet

Gazdasági túlélésünk esélyei és az adósság ára

Az adósság ára IV.

Adósságleírattatás

Gazdasági és szociális leépülésünk adatai, a lakosság nagy rétegének elviselhetetlen elszegényedése is egyértelműen bizonyítják, hogy a felvett hitelekkel a nemzetközi pénzügyi szervezetek, bankok pénzforrásait gyarapította Magyarország, s ennek rendeltetéseként a nemzeti vagyonának kiáramlását is. Egy első éves közgazdász hallgató is tudja, hogy az ilyen magas eladósodottsági teher mellett modernizálni és az adósságot törleszteni egyidejűleg lehetetlen. Márpedig, ha ezt a pénzügyi vezetők nem látják át, akkor szakmailag alkalmatlannak a posztjuk betöltésére, ha pedig tudják, de ennek ellenére végrehajtják a parancsot, akkor bűnöket követnek el, amit egyszer még számon kérhetnek tőlük. Magyarország ma már csak akkor képes kimászni az adósságcsapdából, ha felszámolja az adósságállományát, mindenekelőtt a leírattatással. Ez nem egy rendkívüli dolog, hiszen a hitelezés kettős felelősséggel jár, az adós és hitelező egyaránt kockázatot visel. Tehát ha a hitelező rosszul fekteti be a pénzét, vállalni kell ennek következményeit. Nem beszélve arról, hogy az eladósodott országok nagy számban kaptak az elmúlt évben is adósságelengedést, nemcsak kormányoktól, bankoktól is. Közismert Lengyelország, Bulgária, Oroszország nagymértékű adósságállományának csökkentése.

Azon dél-amerikai országokban, ahol az elmúlt években újabb adósságcsökkentést kaptak, magasabb vagy közel annyi az egy főre jutó bruttó nemzeti termék, mint Magyarországon. Így 1993/94-ben Argentínában 7450 USD, Uruguayban 4127 USD, Mexikóban 3677, Brazíliában 3471 USD, Costa Ricában 3422 USD, Magyarországon 3587 USD ez a mutató.

Gyakran hangzik el érvként az MNB vezetőitől: ha nem fizeti az ország az adósságtörlesztést, és könnyítést, netalán elengedést kér, akkor nem tudjuk az importtöbbletet finanszírozni, nő a munkanélküliség, nő a költségvetés hiánya, elszabadul az infláció, csökken a ter-

melés, visszaesik az export, megszűnik a működőtőke beáramlása stb. Ezzel szemben mit mondanak a nemzetközi adatok? A Világbank mutatói szerint az adósság-elengedésben részesült országok piaci hitelképességi minősítése 30%-kal javult, az adósságot fizető Magyarorszáké 30%-kal romlott. A működőtőke beáramlását meg éppen hogy serkentette az adósságkönnyítés (Például Lengyelországba, a dél-amerikai államokba.) A működőtőke számára is hatékonyabb a befektetés, ha az adósságtörlesztés nem nyomorítja a gazdaságot. Nem beszélve arról, hogy olyan működőtőkére van az országnak szüksége, amely hosszú távon kíván befektetni és valóban modernizálni, termelni, s nem pusztán profitot kíván vadászni az országban. Ha a termelési és a GDP mutatókat vetjük össze az engedményeket kapott eladósodott országokban, szinte valamennyi országban javultak ezek a mérőszámok, míg az adósságát törlesztő Magyarországon romlottak.

Ha tehát a tényeket hasonlítjuk össze egymással, akkor szakmailag gyenge és felületes érvek azok, amiket az egymást váltó MNB-elnökök, pénzügyminiszterek és a körükkel felsorakozott „szakértők” évek óta hangoztatnak. A lakossági-jesztgetés helyett a tárgyalások nagyobb hasznot hoztak volna. Újabban az „adósság kinövés” ideológiája hallható, vagyis a gazdasági növekedés beindulásával, Magyarország majd szépen „kinövi” az adósságproblémáját.

Addig csak annyi hitelt veszünk fel, amennyi a tőketörlesztésre elegendő, a nettó kamatokat a működő tőke beáramlása fedezi. A kérdés, elég lesz-e a működőtőke és mitől fog megindulni a gazdasági növekedés? A Magyar Nemzeti Bank elnöke szerint az energiaszektor privatizálása elegendő működőtőkét hoz. De ki fogja megfizetni a gyorsan növekvő energiaárakat? A lakosság biztosan nem tudja. Talán a bank-elnökök?

El lehet még adni a bankokat, a termőföldet, az ásvány-kincseinket s végül is minek él itt

egyáltalán a magyar lakosság? 1997-re nem marad eladnivaló, a nettó fizetési kötelezettség tovább emelkedik, hitelképességi minősítésünk romlik, emiatt magasabbak lesznek a kamatok, s a gazdaság képtelen ezt kitermelni, mert a növekvő forráskivonást nem tudja pótolni. A lakossági fogyasztás további visszafogása a reálbérek nagyarányú csökkenésével, újabb Bokros-csomagokkal elérhető, a beruházás visszafogása pedig az MNB hitelmegszorító politikájával, de hogyan érhető el akkor a gazdasági növekedés? Talán a gazdasági visszaszorítással?

Másik sokszor hallott érvesport: ha nem törlesztjük az adósságot, be kell zárni a működő üzemeket, elhagyja az országot a külföldi tőke, messzemenően nő a munkanélküliség, leáll az import, illetve készpénzben kell fizetni az importot. Ezek az érvek sántítanak. Egyrészt az a külföldi tőke, amelyik csupán a nyereszkeredés spekulatív céljával jött be az országba, ez addig is amilyen gyorsan csak lehetett kivitte a profitját, nem hajtott végre technológiai fejlesztést, sőt a fillérékért megvásárolt technológia értékesebb részét kiszállította az országból. Nagyrésztük nem a termelést, hanem a piacot vásárolta meg a saját termékei számára, amit a belföldi piacon magasabb áron értékesítenek, mint amibe a hazai termékeink kerülnek. A külföldi cégek nagy számban alkalmaznak idegen munkacsoportot, így nem fizetnek adót, társadalombiztosítási járulékot, vagyis az ilyen rablótőke, amelyik a saját országának teremt új munkahelyet és nem Magyarországnak, akkor használna, ha mielőbb eltávozna Magyarországról.

Ami a munkanélküliséget illeti, aránya elérte a tetőpontot. A hivatalosan regisztrált mintegy 500 ezer fős munkanélküli létszámot ha kiegészítjük a korábbiakban már említett nem regisztráltakkal, a megélhetésükért dolgozni akaró nyugdíjasokkal, a GYED és GYES-en lévő nők látszámával, akkor számuk meghaladja a 900/e főt. Ennél lényegesen több abban az esetben lehet, ha tudatosan működésképtelenné teszik

a gazdaságot. De ez már forradalmi helyzetet teremthet és a jelenlegi hatalom bukását eredményezné.

Az érvként felhozott importkorlátozást illetően pedig elmondható, hogy már jelenleg is a készpénzfizetés jellemzi a behozatal jelentős hányadát, nem egy esetben már előre le kell tenni a behozott áruk ellenértékét. Ijesztgetnek importokkal is. Észert ha felborul a pénzügyi egyensúly, befagyasztják az importot, leáll a termelés, nem lesz élelmiszer a boltokban. Talán meglepőnek tűnik, de ez az állapot hasznára válna az országnak, mert így újraéleszthető lenne a magyar élelmiszeripar, s Magyarország ismét saját, jó minőségű mezőgazdasági termékeit adhatná el a hazai piacon alacsonyabb áron, mint amibe a külföldiek által megvett élelmiszeriparunk importtermékei kerülnek. Ez is elősegíthetné a fillérékért privatizált értékes hazai ipar visszacszerzését. A valóban nélkülözhetetlen importtermékek szállításának leállítását csak átmeneti lehet, hiszen az okozott veszteség itt is kétoldalú: az eladó és a vevő vesztesége. A piaci- és profitvesztés azonban nagyobb úr a politikai megfontolásoknál. A szállítások hosszú távra nem blokkolhatók. És még fel sem tettük azt a kérdést, mi történne, ha Magyarország a megszorításokra szállítási blokáddal válaszolna, például a szállítás szempontjából legfontosabb nemzetközi útvonalakat? A megegyezés tehát minden szempontból előnyösebb megoldás.

Gyakran hallani azt az indoklást is, hogy Magyarországon a nép jól él, gyarapodik, nem okozhat gondot számára az adósságtörlesztés, sőt még más országokat is segíthetne a tartalékforrásokból.

Nem kell különösebb tárgyi ismeret ahhoz, hogy e pökhendi magyarázatot bárki is visszautasítsa. Magyarországon az adósság növekedésével felgyorsult az elszegényedés, s ma a népesség több mint a fele él a létminimum szintjén vagy az alatt. Magyarország népessége fizeti Európában a legmagasabb adókat és járulékokat, s

itt dolgoznak a legtöbbet az emberek, ha munkához jutnak, a megélhetésük szinten tartásáért, amiért feláldozták a legértékesebb vagyonukat, az egészségüket. Magyarország népességének egészségi állapota a legrosszabb Európában, itt a legalacsonyabb a születéskor várható átlagos élettartam (férfiaknál 2005-re 60 év, nőknél 68 év) és a legmagasabb a halálozási mutató, ami a népesség drasztikus fogyását eredményezte. (2010-re 1 millió fővel lesz kevesebb a magyar népesség.)

Félrevezetők és hamisak a felsorakoztatott érvek, amit természetesen megerősít a két nemzetközi pénzügyi szervezet, az IMF és a Világbank is.

A Világbank szakértői például, amikor meghívták az elnökükhöz írt levél 17 aláíróját (közülük a jelen sorokat író személyt is) egy beszélgetésre, kifejezték, hogy Magyarország pénzügyi mutatói Albánia és Macedónia szintjének felelnek meg, ugyanakkor a lakosság lényegesen jobban él a két országhoz képest. Ez a helyzet tarthatatlan - vélik a Világbank szakértői -, tehát szerintük Magyarországon elkerülhetetlenül szükséges a szociális kiadások leépítése, a vásárlóerő megőrzése, a kiáramló bérek mérséklése a mutatók „összesimítása” végett. Természetesen az már kevésbé érdekelt a világbank tisztviselőit, hogy az ország erőforrásai a nemzetközi pénzügyi intézményekhez, külföldi bankokhoz vándoroltak, miközben azokkal a rétegekkel fizették meg az adósságterheket, akik a felvett hitelek közül néhány százalék erejéig részesedtek csupán, s ezen rétegek növekvő aránya már évek óta albániai életszínvonalon él.

Ahhoz, hogy megmaradjunk, túléljük történelmünk egyik legzaklatottabb korszakát, elengedhetetlen feltétel az elviselhetetlen adósságmennyiség felszámolása.

Megnyugtató megoldást ma már az adósság elengedése, leírattatása jelenthet. Ha nem megy tárgyalással, akkor a fizetésleállítás útjának választása is meggondolandó.

Mi szól mellette?

* Mindenekelőtt a kettős kockázatvállalás, ami egyaránt érinti a hitelezőt és az adóst is. A külföldi hitelezők jól tudták, hogy a magyar gazdaság bizonytalan, válságát éli. Miért nyújtották mégis a hiteleket? Nyilvánvalóan politikai okok miatt, de akkor vállalják annak kockázatát is, hogy bekövet-

kezhet az adósságtörlesztés leállítása is. Lehetséges természetesen az adósságunk fizetésének átvállalása, például az Európai Unió részéről. Ezzel szemben azonban nagy ellenállás tapasztalható. A hitelezőknek is mérlegelni szükséges a kialakult helyzetet, aminek alapján létrejöhet az eladósodás felülvizsgálata.

* Az adósságelengedés mellett szól, hogy az 1982 előtt felvett hitelek (törzstőke) több mint tízszeresét fizette vissza már az ország, adósságszolgálat formájában.

* Felhozhatók érvként olyan történelmi érdemek, mint a határok megnyitása 1989-ben, vagy az óriási vagyonszerzés, ami az országot érte a háborút követően, a megalomániás működőképtelen beruházások megvalósítása, más országoknak nyújtott politikai segítyek a külföldi hitelekkel. Bár a pénzügyi világot a történelmi múltra hivatkozás aligha bírja jobb belátásra, nem vitatható el, hogy a második világháborút követően Magyarország a legnagyobb veszteséget elszenvedett országok közé tartozik mind a területét, mind a népességét illetően.

* Az adósságelengedést támasztja alá az is, hogy Magyarország stratégiai helyzet foglal el Európában. A nyugat védőbástyája a déli háborús övezet mellett, kapu a nagy keleti piac felé, az országon keresztül futnak Európa számára nélkülözhetetlen útvonalak, a szárazföldi, a vízi és légi közlekedés számára egyaránt. Geopolitikai, földrajzi fekvése igen kedvező a kelet-nyugat gazdasági, politikai, katonai összekapcsolására. Ugyanakkor nem elhanyagolható a piaci szempontok a tőkebefektetés, a technológiai transzfer szempontjából sem, ahol Magyarország közvetítő szerepet tölthet be Kelet és Nyugat között. Nem mindegy tehát a stratégiában gondolkodó befektetőknek, pénzintézeteknek, mi történik a jövőbeni piacokkal.

* A hitelező bankoknak is érdekük az adósság elengedése, a tiszta lap indítás, hiszen egy gazdaságilag tönkrement ország, ha hosszú távon válik fizetésképtelenné, akkor a bankok hosszú távon nem tudják kihelyezni pénztőkéjüket, elesnek a hasznos biztosító kamatrésztől. Jobban járnak tehát az engedménnyel, amire fedezetet nyújthat a kockázati tartalék, a biztosító intézetekkel kötött biztosítási szerződés. Ha a fogadó ország gazdasági viszonyai rendeződnek, akkor

megmarad a jövőbeni befektetések lehetősége is.

Az adósságelengedés tehát kölcsönösen indokolt, és megoldható. Kétségtelen azonban, hogy Magyarország külföldi adósságszerkezete nem kedvező, hiszen 2/3-át a kötvényadósság teszi ki, ami három év alatt kétszeresére növekedett, s ami köztudottan a legrosszabb hitelezési mód. Ismeretes azonban az is, hogy a pénzpiac a legrugalmasabb piacok egyike, gyorsan képes váratlan helyzetekhez is alkalmazkodni. A kötvények esetében is van lehetőség a kockázat átvállalására, a biztosító társaságok, a bankszövetségek közreműködésével. Más szóval a kötvényhitelek esetében - a komolytalan magyarországi propaganda ellenér - nem a fogorvos, a háziasszony, a kisember pénzével áll közvetlen kapcsolatban a Magyar Nemzeti Bank, hanem a külföldi bankok intézményrendszerével, amely számtalan módját dolgozta ki pénzügyi stabilitásának megőrzésére.

Az adósságállomány fennmaradó 1/3-ad részarányából a legegyszerűbb az állam, kormányzati hitelek elengedése (ez néhány százalékot tesz ki csupán) és a legnehezebb a világbankkal és az IMF-el szót

érteni. Az engedmény azonban e két fetiszizált cégnek is érdeke, egyrészt mert Magyarországon van a kelet-európai bázisuk, másrészt a megkötött egyezmények is előírják, hogy nem folytathatnak olyan tevékenységet, amely egy ország nemzeti jólétét veszélyezteti. Ha a tényeket vesszük alapul, a szerződésesség már régen megtörtént, amiért akár kártérítés is követelhető, s az lehet, hogy magasabb mint az adósságunk.

Az adósság rendezésével hosszú ideig nem lehet várni, a pénzügyi válság a nyakunkon, elkerülhetetlenné vált az adósságcsapda felszámolása. Minden valószínűséggel ezt már az új kormányzat fogja elvégezni. Mellette történelmi érvek, történelmi érdemek is szólnak, aminek alátámasztására Endrey Antal nemzetközi jogász próbapert is indított az IMF és a Világbank ellen a rossz gazdasági tanácsaiért. Bármilyen legyen a pernek eredménye, erkölcsi sikere kétségtelen. Az új - remélhetőleg - nemzeti elkötelezettségű kormányzat elegendő tény- és érvanyaggal rendelkezik ahhoz, hogy megoldja Magyarország adósságválságát.

(folytatjuk)

ANYAKÖNYVI HÍREK

SZÜLETÉS

1996. november 3-án Banász Gábor és Ábel Magdolna szülőknek Blanka, 1996. november 7-én Bági András és Dorogi Anikó szülőknek Ivett utónevű gyermeke született.

HÁZASSÁGKÖTÉS

1996. november 16-án Benedek Péter és Kuszi Martina kötött házasságot.

HALÁLOZÁS

A Katolikus Egyház szertartása szerint eltemetett halottaink:

Pintér Imréné Fazekas Katalin 77 éves, elhunyt november 19.
Csabai Antalné Farkas Ágnes 73 éves, elhunyt november 29.
Csabai Józsefné Kis Margit 81 éves, elhunyt december 4.
Bene Antal 85 éves, elhunyt december 7.

NYUGODJANAK BÉKÉBEN!

Helytörténeti emlékeink

Körök és egyesületek IV.

(Szemelvények a Szentandrás Nép kör életéből)

Az előző fejezetekben szoltunk a népkör megalakulásáról és egy állandó helyiség vásárlásáról. 1868. február 11-én a választmányi gyűlés megbízta Zih Károly ideiglenes elnököt, hogy a másnapi árverésen a közelben lévő Kécskei Jánosné házát vásárolja meg. A szükséges pénzt hárhonnan is, de elő-

ző arccal éljenzésekbe törtek ki a nem várt szép siker miatt. Érdekes a tagok ilyenén való megnyilvánulása, tudjuk, hogy a székház vásárlás tervét először a tagság ellenezte. Ugyanez év augusztus 8-án rendkívüli közgyűlésen jelentette be Nagy Sándor elnök, hogy az „új” székház tetőborí-

székház építése, amikor is építési alapot hoztak létre, amelyet kamatokkal kell növelni. Az építési alaphoz pénzt másra nem lehet felhasználni csak majd az építésre. Ennek kezelésére K. Kovács Imre alelnököt bízták meg. A folytatólagos és ma is meglévő jegyzőkönyv tanúskodik arról, hogy az épít-

fogni, rajta szakadatlanul dolgozni, amíg a tető rajta nem lesz.

A tapasztáshoz augusztusban kell hozzáfogni, és az egész munkálatoknak szeptember 13-ra kész kell lenni.

Az ablakokat Budapestről hozatják meg. Az épület méretei: 10 öl hosszú, 5 öl és 4 suk szé-

A békésszentandrás Nép kör tisztségviselői és választmánya az 1932. évben. E fényképfelvétel Győry Antal 25 éves elnöki jubileuma alkalmával készült 1932. január 16-án.

Álló sor: Vitéz Győry László, K. Kovács Máté, Bende István, Fekete András, Hamza Mátyás körgazda, Dorogi László, ifj. Szabó Imre, Szilágyi András ellenőr, Györgyakab Endre könyvtáros, Varga Imre, Vitéz Kiss Lajos.

Ülő sor: Csonki András pénztáros, K. Kovács Imre jegyző, Marjay Géza díszelnök, Győry Antal elnök, László Béla, Kertész Imre alelnök

teremtsék. Ezért kölesönt vettek fel a népkör részére a szarvasi takarékpénztártól. Az évi kamatot Zih Károly elnök, Csányi Barna jegyző és Nyíri Bálint könyvtáros magukra vállalták.

Az 1869. január 31-i közgyűlésen az elnök már úgy jelentette be a székház vásárlást, hogy az kifizetést nyert és a népkör nevére át is telekkönyvezték. A jelenlévő tagok örömtől sugár-

tásához nádat vásároltak Keresztényi Ignác úrtól 120 forintért, ekkor határoztak a tető javításáról és a „megkívándó napszám megajánlásáról” ívet bocsátottak ki, a tagok számosan aláírták. A megvásárolt székházat kijavították és az ideiglenes olvasóhelyiségből, még a tél beállta előtt átköltöztek.

Az 1873. január 13-i közgyűlésen először került szóba új

kezés megkezdéséig közel 20 év telt el. Ugyanis az építkezést, illetve építési előkészületeket 1887. január 16-i közgyűlésen határozták el. A határozatban körültekintően leírták a soron következő munkákat. Pl.: minden anyagot a társulat ad, a régi épületet le kell bontani, a kijövő anyagot az új épületbe kell felhasználni. Meghatározták, hogy az építéshez áprilisban kell hozzá-

les legyen. Az építésre pályázatot hirdettek meg. A zárt ajánlatoknak január 30-ig kell beérkezniük, mert de. 11 órakor lesz a felbontás. A vállalkozók hirdetés útján hívatnak fel, a feltételeket Urbancsok Nándor postamester úrnál tekinthetik meg.

1887. január 30-án 11 óráig 8 zárt ajánlat érkezett, melyek sorrendben kerültek felbontásra.

A szóródás miatt ismertetjük mind a nyolc vállalkozó ajánlatát.

1. Poppján György az előírt feltételek alapján: 589 Ft-ért

2. Laurik István az előírt feltételek alapján: 585 Ft-ért

3. Laukó Sámuel az előírt feltételek alapján: 440 Ft-ért

4. Holub Mihály az előírt feltételek alapján: 1240 Ft-ért

5. Urbán János az előírt feltételek alapján: 587 Ft-ért

6. Nagy Antal az előírt feltételek alapján: 665 Ft-ért

7. Karsai László az előírt feltételek alapján: 582 Ft-ért

8. Kiss Bálint és tsai az előírt feltételek alapján: 631 Ft-ért

tettek ajánlatokat. Tehát az ajánlattevő vállalkozók a fenti összegért vállalták az építési munkákat. A határozat az alábbiak szerint született meg: „A zárt ajánlatok felbontattak, s miután Laukó Sámuel legjutányosabban ajánlkozott, s a 200 Ft készpénz biztosítékot is letette, öneki adatik át 440 Ft-ért az építkezés, oly nyilvános kikötés mellett, hogy a társulás által meghatározott feltételeket kifogás nélkül kö-

teles elvállalni, s a társulás megbízottjai határozatának magát alávetni. Megjegyeztetvén, hogy a biztosítékul beadott 200 Ft 5%-os kamattal lesz a társulatnál.” Időközben határoztak az asztalos munkákról is. Ezen munkákat Bódi Imre nyerte el (az ablakokon kívül). Az üvegezést Pollák Adolf, itt ki lett kötve, hogy csak jóminőségű fehér üveget lehet az ablakokhoz felhasználni, zöldet nem!

Az 1887. augusztus 21-i gyűlésen Tolnay Ferenc jelenti, hogy nincs annyi pénz az építési alapban, hogy a szükséges kiadásokat fedezhesse. 400 Ft-ot kell a szarvasi takarékpénztárból felvenni - szólta a határozat. A közbeeső jegyzőkönyvekből kitűnik, sok baj volt az építkezéssel, de a határidőket tartani tudták, mert 1888. január 15-i közgyűlésen Dr. Sinkovics György elnök örömet fejezte ki, hogy az újonnan épült székházban először tarthattak közgyűlést. Az elnök előadta, az építkezés látszólag befejezést nyert, de még sok minden „megkívántatik” (zsindey,

festés, szobák padolása, csatornázás, stb.). Ezért ívet bocsátottak ki önkéntes adományra, hogy két év alatt teljesen befejezést nyerjen az épület. Itt jegyzendő meg, akik legnagyobb odaadással jártak el az építkezésnél, jegyzőkönyvileg ismerték el munkájukat. Így Tolnay Ferenc építési elnök, Urbanesok Nándor postamester, Nyíri Bálint könyvtáros, aki az építés fedezésére tombolajegyet árult. Továbbá Kondor László pénztáros, ki az építkezés alatt helyet adott a népkörnek díjmentesen. Továbbá Fabó Emánuel, aki a tombolajátékhoz egy aranyat adományozott.

Végül a közgyűlés, Tekintetes Léderer Rudolf urat, aki a tapasztáshoz töreket és pejvát adott, teljesen díjmentesen, a mai naptól kezdve tiszteletbeli tagnak ismerik el, s e határozatról jegyzőkönyvi kivonattal értesítik őt.

Tehát 1888. januárjában a székházat használatba vették, de a jegyzőkönyvekben sem ekkor, sem később nem összegezték az építési költségeket,

így nem tudjuk, mennyibe került a székház. 1893. június 28-i választmányi gyűlésen Tolnay Ferenc alelnök bejelenti, hogy a nagyterem gerendáinak felhúzatása halaszthatatlan volt, ennek végrehajtásával Laukó Soma urat bízták meg, aki 73 forintért a munkát elvégezte. Ugyanekkor megfogadták tapasztásra 15 forintért Kötél István és Bende István tagtársakat. Ezekután nagyobb mérvű javításról vagy átalakításról 1910. április 6-i gyűlésen esik szó, amikor a népkör tetejéről a zsindey eternit palával cserélték ki. A munkát Buch Adolf 300 koronáért végezte. S végül 1911. április 1-jei választmányi ülésen határozták el a belső és külső javításokat, melyet 1912. év folyamán elvégeztek, erről szükségű említés van a jegyzőkönyvben. A jelenleg is meglévő épületet az idősebb emberek elmondása szerint az 1930-as években alakították át, illetve bővítették nagytermét.

(folyt. köv.)

Szabó Imre

Akikről soha nem beszélnek

(Vitéz Czitó Sándor Dávid honvéd tábarnok élete)

Egy könyv jelent meg a közelmúltban a Szent Gellért Egyházi Kiadó gondozásában, amely nem szokványos, mert egy magyar királyi honvéd tábarnok életútját mutatja be. A múlt század utolsó, és e század első évtizedeiben a könyv hőse kapcsolatban állt Békésszentandrásal. Vitéz Czitó Sándor tábarnok életútját tartalmazza e nemes veretű, kivételes szépségű könyv, amelyet unokája Vitéz Czitó Ferenc Mária és felesége Czitó Ferencné sokéves kutató munkájának eredménye tette lehetővé megjelenését, s mint írják: „az unoka tiszteletadása a nagyapa emléke előtt”.

Az elkészült könyvet e nyár végén hozta haza második hazájából a Californiai Los An-

gelesből, azóta egy pár kötet Szentendrason is az érdeklődés középpontjában áll. Mivel tudtommal könyvvarusi forgalomba a könyv nem került, tartozom a fiatalabb nemzedéknek azzal, hogy röviden bemutassam, ki volt Czitó Sándor. Katonatisztként szolgált és az egyik szentendrasi birtokos családba nősült be 1898. novemberében, névszerint Hutiray László és Keresztényi Berta leányát, Albertinát vette feleségül. Ahogyan a könyvből is kitűnik, később családjával hosszabb-rövidebb időt töltött a Hutiray család szentendrasi kúriájában. Amikor katonai pályája az ország különböző tájaira szólította, gyermekei itt nevelkedtek a nagyszülőknél. Az első vilá-

háború után nyugdíjasként részben a budapesti lakásában, részben a szentendrasi kúriában lakott.

Példázza az is, hogy a ma is meglévő kúriát, több mint ötven év után is, Czitó kastélynak nevezi a lakosság.

Jómagam keveset tudtam eddig Czitó Sándor tábarnokról, mert nem törzsgyökeres szentendrasi vagyok. Azt a keveset, melyet közel harminc év alatt gyűjtöttem, e könyv áttanulmányozásával örömem határtalan volt, mert az én szerény gyűjtésemet sokszorososan kiegészítette.

Lehet, többen akik e könyvet már áttanulmányozták, kissé unalmasnak vagy elvontnak tartják a sok adattól, vagy a több mint hetven év történései-

nek láttán, de nincs igazuk, mert ez állít igazán emléket a könyv hősének befutott katonai pályájáról és teszi érdekessé és igazzá életútját. E mellett maradt hely a könyvben - ha röviden is - a szerzők családtagjaiknak bemutatására is. Aki pedig szeretne elmélyülni a régmúltban, mert valami emléket vagy kapcsolatot hordoz, apáik, nagyapáik elbeszéléséből a Keresztényi és Hutiray család szentendrasi munkásságáról, azt őrizték meg és adják tovább annak, aki ezeket a jövőben feldolgozza. Köszönet a szerzőknek és a dedunokáknak, hogy e könyvet megírták és megjelenését lehetővé tették.

Szabó Imre

A HUNYADI JÁNOS ÁLTALÁNOS ISKOLA HÍREI

SAKK

Örömmel számolunk be arról, hogy a Hunyadi János Általános Iskolában szeptembertől sakk szakkör működik. Kezdő, a sakkozás alapjaival ismerkedő kicsikkel és a sakkversenyeken már járatos haldó „nagyokkal” is foglalkozik a szakkört vezető oktató. Igaz, hogy ennek a szakkörnek az óradíját a szülőknek kell fizetni, mégis igen szép számmal vannak jelentkezők. Ez az a sportág, amelyik a logikus gondolkodás alapjait erősíti, a koncentráció képességet fejleszti. Minden további jelentkezőt szívesen fogadunk köreinkbe ezután is. A szakkör indulásához szükséges alapfelszerelést (táblákat, versenyórákat) a szarvasi Hajós Alfréd Sportegyesület adta kölcsön. Köszönettel tartozunk érte. Az eltelt három hónapban olyan patronálókra találtunk községünkben is, akik munkájukkal, anyagi juttatással segítik a gye-

reket. Ezért szeretnénk köszönetet mondani Bontovics Imre órás mesternak, aki térítés nélkül megjavította, kitisztította a sakkórákat, a Polgármesteri Hivatalnak, mert közel hétezer forintot biztosított arra, hogy 5 darab versenysakkkészletet vegyünk magunknak. A szakkör tagjai már az elmúlt évben is, és az ideiben is több versenyen vettek részt. A városi, körzeti versenyeken egyéni és csapatbajnokságon is az elsők között végeztek. Iskolánkban is szeretnénk rendezni a közeljövőben egyéni és csapatversenyt, így is bővíteni a sakkot szeretők, játszót körét. Néhány évvel ezelőtt községünkben aktív sakkélet folyt a felnőttek között. Mi ezt a hagyományt akarjuk feléleszteni és sakkot szerető gyereket, felnőttet nevelni az elődök segítségét kérve.

Molnár Józsefné

A Varga Tamás matematikaverseny iskolai fordulójának eredménye

Két nyolcadikos tanuló, Galát Gábor és Bencsik Imre képviseli iskolánkat a megyei fordulón, ők ugyanis 25 pont felett írták meg a feladatlapot. A két diákon kívül dicséret illet a 8. osztályból: Nyemetz Zsoltot, Debreceni Pétert, Gugolya Anitát, Győri Krisztinát, Patkó Henriettát, Almási Gabriellát és Sinka Edinát. A 7. osztályból pedig Sinka Tamást, Zvara Lászlót, Sindel Imrét, Laczkó Zsoltot, Horváth Beatrixot, Harangozó Viktort és Virág Sándort.

Milyen lesz a Hunyadi János Általános Iskola 1998-tól?

Minden szülő tapasztalhatta, hogy az elmúlt héten szokatlan kérdőívvel állított haza csemetéje az iskolából. Néhány kérdés belőle: Mit tart Ön az iskola legfontosabb feladatának? A jelenleg oktatott tantárgyak közül melyeket tartja Ön a legfontosabbnak? Ön milyen új tantárgyak bevezetését tartaná fontosnak? stb. Sőt arról is beszámolhatott gyermeke, hogy osztályfőnöki órán ő maga is kitöltött egy hasonló kérdőívet. Minderre

azért volt szükség, mert az 1998. szeptember 1-jén bevezetésre kerülő Nemzeti Alaptanterv (NAT) azt követeli, hogy minden iskola a saját maga által összeállított pedagógiai program és helyi tanterv alapján oktasson, dolgozzon. Intézményünk már most megkezdte ennek előkészítését, mind a diákok, mind a szülők, mind pedig a pedagógusok bevonásával. Köszönjük a szülők támogatását.

Középiskolai felmérések magyar nyelv és irodalomból

Tavaly elballagott 8. osztályos tanulóink középiskolai eredményei évről-évre visszaérkeznek az általános iskolába.

Így történt az idén is.

1996. november 11-én a Vajda Péter Gimnázium és Szakközépiskola I. osztályába beiratkozott tanulóink nyelvtani felméréseinek átlagairól értesített bennünket dr. Kutas Ferenc munkaközösségvezető és Pécsváradi Antal igazgató.

Név	Olvasmány	Fogalmazás		Helyesírás	Hangtan	Mondat	Tanulók száma
		Tartalom	Nyelvtan				
B.szentandrás	4,66	4,33	4,00	4,77	3,44	3,66	9
Köröstarcsa	3,66	3,00	2,83	3,00	1,33	2,66	7
Szarvas							
- Benka Gy. Ált. I.	3,77	3,41	3,17	2,88	2,33	1,77	18
- 2. sz. Ált. I.	4,12	4,00	3,36	3,61	2,73	2,88	33
- Petőfi S. Ált. I.	4,33	3,83	3,75	4,33	3,00	2,92	3
- Szlovák Ált. I.	4,67	4,33	2,33	2,67	1,33	2,00	3
- Vajda P.G. 6. o.	3,64	3,68	3,36	4,00	2,8	3,1	23
Tótkomlós	3,5	2,50	2,00	2,5	1,8	1,25	4
Átlag:	4,04	3,63	3,1	3,47	2,34	2,53	

Gratulálunk a békésszentandrási diákoknak, és reméljük, hogy az elkövetkezendő években is ilyen szép eredményekről számolhatunk be.

Köszönjük a magyartanárok felkészítő munkáját.

Idegen nyelv hete az iskolában

Rendszeres, évenként megrendezett program iskolánkban az idegen nyelv hete, mely ebben az évben december 2. és december 6. között zajlott. December 2-án nyelvtani tesztet tölthettek ki a versenyezni vágyók angolból. December 3-án játékosabb módon, dalnulás keretében ismerkedtek a német nyelvvel, a tanulók. December 4-én angol dalokat, játékokat ismertek meg a gyerekek, december 5-én és 6-án pedig német tesztet és fogalmazást készítettek a felső tagozatos diákok. A verseny eredményeiről következő számunkban olvashatnak.

MEGHÍVÓ

Hagyományainkhoz híven idén is megrendezésre kerül a Hunyadi János Általános Iskola alsós tanulóinak és pedagógusainak szervezésében illetve előadásában, télköszöntő műsorunk. Sok szeretettel várunk minden szülőt, barátot, ismerőst, 1996. december 14-én 14 órakor a Kultúrházban.

HÍREK A KERTBARÁT KÖR ÉLETÉBŐL

A hosszú őszt arra figyelmeztet, hogy ennek az évnek is lassan a vége felé közeledünk. Illő hát, hogy a végzett munkánkról számot adjunk a közelünkben élőknek.

Amikor csaknem 25 évvel ezelőtt községünkben is megalakult közel 40 fővel a Kertbarátok Köre, senki sem gondolt arra, hogy az otthon szüleitől átvett ismeretek milyen értéket jelentenek. Természetesen ezeket az ismereteket a mai gyorsan fejlődő világunkban korszerűbb tudományosan megalapozott ismeretekkel bővíteni kell. A fejlődéssel lépést tartani csak is valamilyen szervezett formában lehetséges. Bár községünk népe közelsége folytán sok kertgazdálkodási ismeret birtokában lehet Tessedik Sámuel szarvasi lelkész után, mégis a kertészkedő embernek minden évben újabb feladatokkal kell megbirkóznia az eredményes termelés érdekében.

A kertbarátköri mozgalom hármas jelszava: Kertészkedj, művelődj, barátkozz! Mi békésszentandrási kertbarátok is igyekszünk ennek a hármas célkitűzésnek megfelelni. Az éves munkatervünket is ennek megfelelően állítjuk össze évek

óta. A kéthetenkénti összejövetelek az adott időben jelentkező feladatok megoldását szolgálják. Olykor egy-egy szakember előadásából merítünk ismereteket. A kertészkedést mindenki az időszerű követelményeknek megfelelően végzi. A kirándulások alkalmával ellenőrizhetjük mit is csináltunk jól vagy rosszul. Esetleg egy korszerűbb fogást elleshetünk.

Az év tavaszán ezért tekintünk meg egy korszerű, teljesen automatizált palánta nevelő üvegházat. Történelmi ismereteink bővítése céljából jártunk Ópusztaszeren, hogy a Nemzeti Park adta lehetőségeket kihasználva táguljanak ismereteink hazánkat és történelmünket illetően. Szeged városa, múzeumai mindig tudnak újat nyújtani, éppen úgy mint Budapest vagy Esztergom. Ezért mentünk el ezekre a helyekre is.

Kertészkedési feladatunkat valóban teljesítettük, hiszem ezt a szarvasi és helybeli kiállítások is bizonyították. A kertészkedés magában is az egészséges életmód alapját szolgálja, a még hiányzó ismereteket is kérdéseket dr. Olasz Imre körzeti orvos évi két alkalommal

aktuális egészségügyi kérdések megbeszélése formájában is az ide vonatkozó előadásával egészíti ki. Alkalom nyílik ilyenkor a gyermekneveléssel és betegségekkel kapcsolatos gyakorlati tudnivalók megbeszélésére, valamint az öregedő vagy éppen tartós betegségben szenvedők ápolásának módját megtudni. Olasz doktor úr közvetlen baráti beszélgetések formájában már több mint egy évtizede megszokott kedves előadó vendégünk ilyen alkalomkor.

A barátkozás is alapja az ismeretszerzésnek. Ezért a lehetőségeket is igyekszünk kihasználni: a kör tagjaival való barátkozáson túl közvetlen kapcsolatot tartunk a szarvasi, gyomaendródi és a kondorosi kertbarátkör tagjaival. Találkozásra került sor a helybeli kiállítás megnyitása alkalmával is, valamint a közös baráti vacsorákon is sor került közös gondjaink megbeszélésére.

Működésünket jellemzi még, hogy több rendezvényt, kirándulást a családok közös örömeire rendeztünk. Szülők, nagyszülők, gyerekek, unokák együtt indulnak a nehezebb túrákra is. Az áldozatot vállalók együtt esodás kiállítás, vagy

közös vacsora rendezésére is képesek. Nincs lehetőség rá, hogy mindenkinek a munkáját felsoroljam, de Fabó Zoltán elnök, Szűcs Elek és Szűcs Elek-né, Hegedűs Zoltánné, Aszódi Mátýásné és Bencsik Józsi közreműködése évek óta dicséretes.

Mindannyiunk számára felejtethetetlen a november 16-án megrendezett vacsóra is. A barátkozás mellett a jó hangulatú szórakozásra volt lehetősége mindenkinek. Az előbb felsorolt vezetők mellett a siker érdekében mindent megtettek akik főztek: Kécskei Sándor, Mrena Mihály és Sinka János, akik a jó hangulatot biztosították muzsikájukkal: ifj. Dr. Olasz Imre, Böszörményi Attila és Nemesényi Mihály.

Örömmel hallgattuk Sinka József polgármester úr elismerő szavait a kertbarát kör munkájáról. Az volt az érzésem, hogy örömeinkben és gondjainkban velünk van a község első embere.

Legyen ennek a közösségnek az összefogása követésre méltó példa minden magyar ember számára.

D. Kiss Sándor
szervező

FELHÍVÁS

Azok a lakosok, akik eddig olajjal vagy mással fűtöttek (központi, villany, stb.) és erről átállnak, vagy korszerűbb fűtési módra térnek át (pl. gáz, vegyes tüzelés, stb.) támogatási kérelmet adhatnak be a Polgármesteri Hivatal 4. sz. irodájába. Ehhez csatolni kell az átállást igazoló számlákat (pl. belső szerelésről, a gáznál kazánról, konvektorról, csövekről, szerelésről, stb.).

A vegyes tüzelési módra átállóknak is szintén csatolni kell az azt igazoló számlákat, vagy a DÉGÁZ átvételi jegyzőkönyvét.

A kérelmek benyújtásának határideje: 1996. december 20.

Polgármesteri Hivatal

Több bejelentés érkezett a lakosságtól, hogy arra illetéktelen személy vagy személyek idősektől nyugdíjszelvényt kérnek nyugdíj-emelés ígéretével. Ezek az emberek nagy valószínűség szerint nem jószándékkal teszik látogatásukat.

Kérem, NE ENGEDJÉK BE lakásukba az idegeneket, saját érdekükben.

A nyugdíjemelést az Országos Nyugdíjpénztár NEM ügynökök útján bonyolítja le!

Sinka József
polgármester

Vásárok ideje 1997-ben

Országos állat- és kirakodó vásár

Február 23.
Április 27.
Június 29.
Szeptember 28.
November 9.

Autóvásár

Március 9.
Június 15.

Búcsúvásár

Június 1.
November 30.

AZ OLVASÓ ÍRJA

Áremelés felsőfokon?

December 5-én palackos gázt szerettem volna cserélni, de sajnos nem sikerült! Most már tudom, a közel 200 Ft-os ár-emelés miatt fogyott ki a készlet. Végülis elgondolkodtam azon, hogy ez is ugyanúgy a föld kincse, mint a mezőgazdasági termék, valamint ennek a termékéből felnevelt haszonállatok, sertés, ló, szarvasmarha, stb. Amikor ezeknek

értékesítésükre kerül sor, központilag a felvásárlási árakat úgy szabályozzák, hogy a termelőnek a legkevesebb haszna lehessen belőle.

Mivel az előbbi és az utóbbi is a Föld kincse, vajon ez utóbbiból miért keletkezik csak kevés haszon a vele foglalkozónak, mikor az előbbiből busás hasznot vágnak zsebre egyeselek.

N.Iné

SZENT ANDRÁS-NAPI

Szent András-napi pillanatok
Községünk életében minden évben nevezetes névadónk Szent András - (András) napja, november 30. A katolikus egyház búcsúval emlékezik meg András apostolról és cselekedeteiről. Az e naphoz kapcsolódó kirakodóvásárt pedig főleg a gyermekek várják nagy izgalommal.

Ebben az évben a Millecentenáriumi eseményekhez kapcsolódva, azok lezárásaként, a község képviselő-testülete is Szent András-napi ünnepséget rendezett, ezzel hagyományt is teremtve a következő évekre. Az eseményre meghívták testvérközségünk a jugoszláviai Kishegyes képviselőit. A delegációt Sipos Béla a Helyi Község titkára vezette. Igazán tartalmas, gazdag programokon vehettek részt vendégeink, s mindazok akik jelenlétükkel megtisztelték az ünnepi programokat.

A délután községünk művészi kiállításának megnyitójával kezdődött. A kiállítás helyszínén, a Községháza zsúfolásig megtelt nagytermében, Molnár Imre a Művelődési Bizottság elnöke köszöntötte a kiállítókat és a vendégeket.

Tisztelt Jelenlévők, Kedves Vendégeink!

Községünk hivatalos ünnepnapján. Szent András ünnepén jöttünk itt össze e kiállítás megnyitására, mellyel - lehetőségeinkhez mérten - méltó módon igyekszünk emlékezni a Millecentenáriumra, vagyis honfoglalásunk 1100. évfordulójára is.

S bár az itt kiállító művészek - igaz egymással nagyon is rokon - különböző művészeti ágakat művelnek, alkotásaikkal bizonyítják azt a teremtő erőt, gazdag képzeletet, tehetséget, amely lehetőséget adott számunkra ahhoz, hogy megmaradjunk itt Európa közepén, de megmutatják azt is, hogy lesz e népnek jövője is. Mert addig, amíg ilyen művészeink, ilyen kultúránk van, biztosak lehetünk ebben.

Igaz, manapság - állítólag tisztán pénzügyi okokból - az ilyen és ehhez hasonló szerves kultúrára, annak támogatására sincs pénz.

Sőt! E most sem gazdag művészekre tekintenek úgy, mintha az ő megadóztatásuk billentené helyre az ország pénzügyeit. Mindemellett érdemes kontrasztként a konzum vagy más néven multikultúrára mindig akadt pénz, mindig van tökeerős támogató. Csak bízhatunk abban, hogy - talán nem is sokára - eljön az az idő, amikor a művészet ismét visszaszerzi, visszakapja az őt megillető rangot hazánkban, s a társadalom minden rétege számára elérhetővé válik.

Molnár Imre megnyitja a kiállítást
Mellette Lázár Júlia, mögötte Klimaj János

Mert mi is a művészet, a kultúra? Régi bölcselők úgy mondták: az élet sója. Márpedig tudjuk, a legfinomabb étek is csak legyűrendő falatokká válnak só nélkül. A mi életünk is csak sivár, rideg a művészetek szépségei nélkül, mint ahogyan ünnepnapok nélkül is. Ahogyan Démokritosz mondta: „Az élet ünnepnapok nélkül: hosszú út vendégfogadó nélkül.”

Mi most ünneplünk. Ünnepeljük azokat, akiknek munkáit itt körben láthatjuk. Sinka Mátyás grafikus művészt, címerünk alkotóját, aki sajnos már nem lehet közöttünk. Lázár Julianna népi iparművészt, akit a község „csak” mézeskalácsos Julikának tisztel. Leitner Olgát, aki Julianna kiváló tanítványának bizonyult. Klimaj János népi iparművészt, akit a „székelykapuról” még unokáink is ismerni fognak. Lóránt János Munkácsy-díjas érdemes mű-

vészt, akinek minden esetvonalában, vonalában, foltjában községünk is jelen van.

Ünnepeljük azt a népi iparművészeti kultúrát is - a szőnyegszövést - mely a nagyvilágban is ismertté tette Békésszentandrást.

Tegnap, nézegetve a kiállítás előkészítését nagy örömmel támadt a lelkemben. Ennek oka az, hogy én lehetek az a szerencsés, aki e művészek kiállítását megnyithatom, s egyben felhívhatom az Önök figyelmét néhány érdekességre.

ség vitte e mesterségre, ahol 1985-ben elnyerte a Népművészet Ifjú Mestere címet, ahol ma már olyan tanítványai vannak, akik a saját útjukat járják. Ilyen Leitner Olga is. Érdekes összehasonlítást nyújt, ha megfigyeljük egyazon művészeti ágon belül az ő egyedi, a tanítómestertől eltérő motívumkinészt. S azt a mesterségbeli tudást amellyel a napokban a Néprajzi Múzeumban megrendezett országos népi iparművészeti kiállításon a tojás kategóriában I. díjat ért el. Ehhez meleg szeretettel gratulálunk.

Más, az előzőektől különböző anyaggal dolgozik Klimaj János, aki 22 éve tart ki szeretettel a fa mellett, 1981 óta népi iparművész. Munkáinál külön fel kell hívnom az Önök figyelmét arra az érdekes kalandra, amelyet a szaru faragása felé tett. Óriási mesterségbeli tudásra vall. Figyeljék meg témaválasztásában a kötődést a helyi hagyományokhoz és a paraszti életformához. A jelenlévő kiállítók közül ilyen eseményeken legtöbbször szereplő Lóránt János minden alkalommal, így most is „teljesíti” várakozásainkat, de egyben meg is lep. Teljesíti annyiban, hogy tájképeinek témája szorosan kötődik szülőföldjéhez, Békésszentandrásához és nagy szerelméhez a Tátrához. Meglep annyiban, hogy az utóbbi idők akvarelljei után most csodálatos pasztelleket és olajképeket is hozott. Kérem, figyeljék meg azokat az érdekességeket, azokat a finom technikai megoldásokat, amelyeket képein alkalmaz. Csodálatos láthatunk a lapokon, s ezt maga a művész mondja. Akvarell kiállításának bemutatására készült egyik katalógusában így vall erről.

„Az akvarellfestés az maga a kész csoda. Mikor az ember víz alá süllyeszt egy jó fajta, kézzel mérített akvarellpapírt, majd rövid áztatás után eszromvizesen üveglapra teszi - ez akkor úgy néz ki, mint egy magashól szemlélt alföldi síkság olvadás után - mindenütt nedves, itt-ott meg-megcsillanó víztócsákkal.

Sinka Mátyás munkáinál a grafika azon csodájára, hogy a sík fehér papíron vonalakkal, pontokkal, a fény és árnyék megjelenítésével igazi testességet képes ábrázolni. A címer változatokon pedig azt az aprólékoskosságot, kitartást, amely évek munkáját jeleníti meg, s érzékelteti azt a szeretetet, amellyel az alkotó közeledett, viszonyult szülőfalujához. S itt most álljunk meg néhány pillanatra. Tisztelegjünk ezzel Sinka Mátyás emléke előtt.

E kis emlékezés után nézzük tovább a kiállítás anyagát. Forduljunk Lázár Julianna csodálatos festett és karcolt tojásai és mézeskalácsai felé. Megtalálhatjuk közöttük a legkisebb fürjtojást éppúgy, mint a legnagyobb strucctojást. Megfigyelhetjük, milyen kitartás, türelem kell egy-egy „műalkotás” elkészültéig. A művesség jellemzi minden munkáját, pedig - saját bevallása szerint - szük-

PILLANATOK

Ezután egy természetes finom nyest ecsettel tégelyes akvarellből felold egy színt és a papírra csöppenti. Ekkor a festék veszettül elkezd futni, azután a futás lelassul és a szélei felé veszt színességből, és úgy meglapul a papír recéi közt, mint nyúl a szántásban.

Ha ez a színfolt elég nagyra sikerült, szinte meghatározhatja az egész kép színhangulatát.

Ekkor jön a többi szín, melyek vagy feleselnek az előbbivel, vagy szép csendesen meghúzzák magukat ennek árnyékában.

A kép ebben az állapotban egy távoli elmosódott álomhoz hasonlatos, mely egyre inkább tisztulni látszik, és előderengenek tájra, emberre-állatra emlékeztető formák.

A festés itt jut egy igen kritikus szakaszba, ugyanis a fent említett formákat-motívumokat úgy kell a képbe helyezni, hogy azok ne hassanak erőltetett beavatkozásnak - a kép önként - hívogatóan kell, hogy magába fogadja ezeket.

Ha ez sikerül az kiváló, ha nem, úgy jöhet a szívaes, jó sok vízzel lemosni az egészet, és ha a papír bírja a gyötrést, lehet újra kezdeni. Ha még ezek után sem lesz belőle értékelhető eredmény, úgy a papírnak van egy másik oldala is. (Egyébként papírt nem dobunk el, ahhoz túlságosan drága.)

Szólnom illik a kiállítás azon részéről is, amely talán minden szentandrás emberhez a legközelebb áll, vagyis a szőnyegszövegről. E gyönyörű darabokat látva, s tudva, hogy még ma is űzik néhányan e szép, ám fáradtságos mesterséget, csak azt kívánhatjuk, legyen egyszer olyan gazdaságunk, amikor ismét sok-sok ember számára válik elérhetővé a szentandrás szőnyeg, és repíti el községünk hírnevét a világ minden tájára. Befejezésül pedig engedjék meg, hogy megköszönjem a kiállítók munkáját, Önöknek pedig kívánjak szívet-lelket gyönyörködtesd nézelődést.

A kiállítást ezzel megnyitom. A látottak és hallottak megalapozták azt az ünnepi hangulatot, amely a Művelődési Házban tovább fokozódott.

A Himnusz hangjai és Szécsi Mátyás Andrásnapi búcsú című versének elhangzása után Sinka József polgármester köszöntötte az ünnepségen résztvevőket.

Majd röviden megemlékezett településünk történetéről.

Tisztelt Ünnepi Ülés!

Békésszentandrás Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testülete nevében, nagy tisztelettel, meleg szeretettel köszöntöm Önöket községünk Szentandrás napi ünnepségén.

Sinka Mátyás húga, Sinka Brigitta átveszi a díjat

Engedjék meg, hogy bemutassam és külön köszöntsem körünkben lévő Földesi Zoltán országgyűlési képviselő urat, Sipos Béla urat a Vajdasági Kishegyes testvértelepülés helyi közösségének titkárát és a kishegyesi küldöttséget, dr. Tózsér Zsuzsát, községünk jegyzőjét, Kolohné Dr. Kulik Évát Hunya jegyzőjét községünk helyettesítő jegyzőjét, Szurovecz Vince esperes urat, Fabó István alpolgármester urat.

Hölgyeim és Uraim!

Magyarország a gondokkal és reményekkel teli dolgos hétköznapokat az önbecsülés és a vendégvárás öröme hozó ünnepnapok sorával szeretné emlékeztetessé tenni ebben az évben.

Ehhez a Millecentenáriumi ünnepségsorozathoz kívánunk mi is csatlakozni szerény lehetőségünkkel és tesszük ezt immár harmadik alkalommal.

Tizenegy évszázad zúgott el azóta Európa népei fölött, hogy a besenyő veszedelem elől menekülve a magyar honfoglalók a Kárpátok medencéjében új és végleges hazát találtak.

A folyóvölgyeket és rövid időn belül a hegyvidékeket is benépesítő elődeink, a Nyugat felé tartó népvándorlás utolsó szakaszában, a legmélyebben sorsdöntő, kivételes jelentőségű választás elő kerültek: a széthullóban vagy éppen megérősödésük kezdetén lévő európai hatalmak versengése

1384-ben Zsigmond király községünket Hunyadi erdélyi vajdának adományozta.

1460-as években uradalomközponttá vált a falu és jelentős kiváltásokkal lett felruházva. Szilágyi Erzsébet után Mátyás király Szentandrás a korona tartozékának tartotta, és 1463-ban mezővárosi rangban részesítette. 1484-ben Mátyás, fiának Corvin Jánosnak adta az uradalmat. Az adományozásáról híres Corvin egy vélt segítségért vagy támogatásért 1494-ben eladományozta Dánfi Andrásnak majd fivérének Dánfi Mártonnak.

Ebből az időből ismert adatok szerint 1512-ben Szentandrás Berektelek, Győritelek, Furugytelek, Gődénytelek és Mogyoróstelek határolta. 1535-ből ismert adatok szerint Szentandrás bírója Rácz András volt. Az 1500-as évek végétől vérzivataros idők következtek. 1596-ban, pontban 400 évvel ezelőtt Tatár segélycsapatok megsemmisítették Szentandrás, és az egykori mezőváros hosszú éveken át parlagon állt. Néhány évtized múlva a régi lakosok visszatértek a faluba, amit 1648-ból fennmaradt pecsétjük is bizonyít.

A XVII. század közepén 3 földesúr is uralkodott egyidőben, a falusi embereknek egyre több bajuk volt a földesurakkal és még a Túriak is földet követeltek tőlük.

1689-ben pestisjárvány néptelenítette el a falut. A törökvilág-kori Szentandrás, a Gyulai vár visszahódításáért folytatott harcok idején, 300 évvel ezelőtt, 1696-ban ismét elpusztult, és csak 1719-ben lett újra emberi település, immár harmadik alkalommal, ebben az időben 25 jobbágy család alkotta a falu lakosságát.

A Habsburg ellenes kuruc mozgalmak és a Dózsa féle parasztfelkelés hatása az úgynevezett „kuruc hangulat” termékeny talajt talált az elégedetlen Szentandrás jobbágyok között, elérkezettnek látták az időt ahhoz, hogy változtassanak sorsukon.

1735-ben a Község bírója Vértessy Mihály vezetésével fellázdak a földesúri kizsákmányolás és a Habsburg

közben kellett új otthont teremteniük a Duna-Tisza táján.

A honfoglalók és a nyomukban járó nemzedékek példásan vizsgáztak, kiállták a történelmi fejlődés által diktált különösen nehéz próbák sorát.

Békésszentandrás és környéke már évezredek óta lakott vidék volt, ami kedvező fekvésének köszönhető. A Körös folyó medencéket és megélhetést adott az itt letelepedett lakosságnak.

A történelmi nyomok, utalások bizonyítják, hogy a Tatárjárást megelőző korban már lakott, mint falu létezett. A területünkön mind a mai napig igen jelentős régészeti értékek maradtak meg. Jelenleg 90 régészeti lelőhelyet tartanak nyilván. Nagy múlttal rendelkezünk.

Az 1100-as években szálláshely, 1297 óta pedig már a történelem, a korabeli oklevelek tanúsága szerint, jegyzi községünk nevét.

zsarnokság ellen, amely egész megyére kiterjedő a XVIII. század legnagyobb parasztfelkelésévé vált.

A parasztfelkelés ismertté tette és beírta Szentandrás nevét a magyar történelembe.

A megszervezett parasztsereg 1735 április végén harcba indult, de hiábavaló volt minden lelkesedés, a császári túlerő, szövetségben az áruló Rác sereggel Erdőhegyen vereséget szenvedett. A vereség után 72 vádlott közül sok hazafi súlyos várbörtönt és sáncefogságot kapott.

A vezetőket 1736. április 4-én végezték ki a Budai Szent György téren.

1742-ben evangélikus vallású szlovákok telepedtek Szentandráásra.

1796-ban a lakosok egy része a jobb megélhetés reményében átköltözött a Kishegyes nevű kinestári pusztára.

A hányatott sorsú elődeinket nem csak a földesurak sanyargatták, hanem a Hármaskörös kiöntései is. 1783-ban, majd 1815-ben példanélküli nagy árvíz pusztított. 1831-ben újabb katasztrófa érte a község népét, kolera pusztította el a lakosság nagy részét, emléke a kolera-kereszt ma is erre emlékeztet.

A falu neve többször is változott. A Szentandrás név az utolsó Árpádházi király III. Endre nevéhez fűződik, akinek adománylevele három templomot említ meg, mely közül az egyik Szent András apostol nevét viselte. A Békésszentandrás nevet a múlt század végétől 1895-től kapta azért, hogy megkülönböztessék a többi 12 Szentandrástól.

A Körösök szabályozásával a folyóvíz távolabbra került a falutól, így a település arculata sokat változott.

1942-ben felavatták a duzzasztóművet, a falutól északra épült a Hármaskörösön, és ez tette lehetővé, hogy a községet átívelő szeszélyes folyó kacsakaringós része szabályozható csendes vízzé vált, az ország 3. legnagyobb holtága lett.

Községünk képviselő-testülete 1993-ban elhatározta, hogy megalkotja településünk címérét és zászlaját és erre rendeletet alkotott.

Az itt látható zászló és a ráhímezett címer Sinka Mátyás kétszeres Munkácsy-díjas grafikus művész több évi munkája.

A címerben sűrítve megtaláljuk történelmünket.

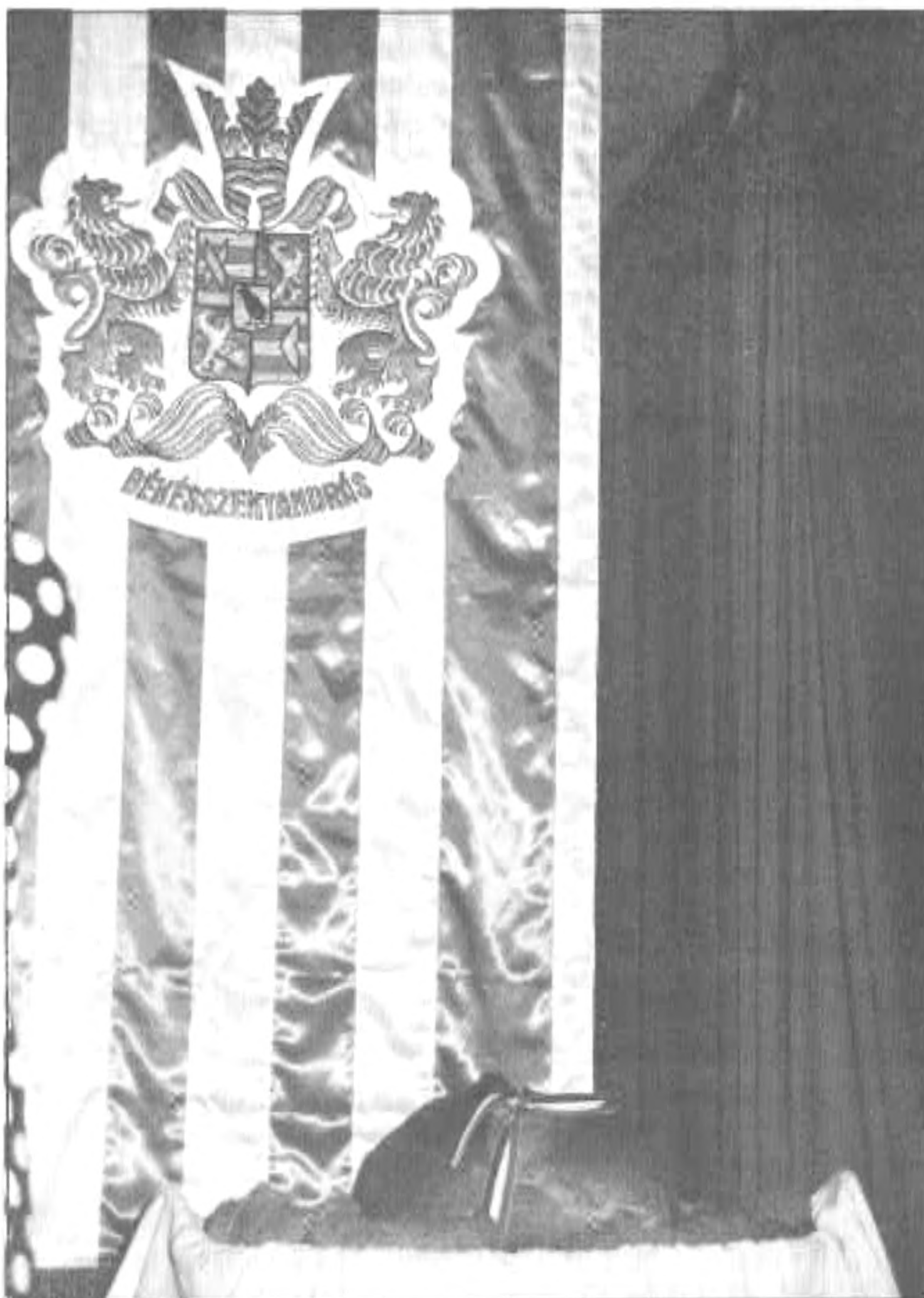
Láthatjuk a

- Hunyadiak jelképét a hollót az Andráskeresztet,

- duzzasztó ék alakú jelképét,

- kacsakaringozó Hármasköröst,

- koronabirtokot jelképező koronát.

Községünk zászlaja

Mindezeket a különlegesen szépen megalkotott HEROLD ALAKOK ölelésében.

A település önazonosság tudatához szervesen hozzátartoznak ezek a szimbólumok, amelyek a gyökerekhez visszanyúlva erősítik a közösség tagjainak összetartozását, az egészséges lokálpatriotizmust, a ragaszkodást a szülőföldhöz, s mindezekkel képesek megsokszorozni a település felvirágoztatásáért tett erőfeszítéseket.

Gyülekezzünk hát zászlónk alatt és együttesen valósítsuk meg elképzeléseinket, építsük, szépítsük környezetünket. Mindezekhez kívánok Önöknek jó egészséget, kitartást és a mindennapi életükben sok boldogságot.

Végül a Kulturális Fejlődésért Alapítvány nevében megköszönöm mindazon polgáraink pénzadományait, akik önzetlenül hozzájárultak a Millecentenárium jegyében állított emlékeink megvalósításához, a székelykapuhoz, az emléktáblához és a község zászlóhoz. Köszönöm figyelmüket!

Sokan tudják, hogy a helybeliek javaslatai alapján, új hagyományt teremtve, a képviselő-testület minden évben díjat kíván adományozni azon békésszentandrásiaknak, akik sokat fáradoztak a településért, vagy kiemelkedő teljesítményt értek el valamilyen téren.

E díjak átadására is itt került sor.

Pedagógiai díjat kapott Csikós György tanár úr, egész életművéért. Az ezzel járó pénzjutalmat felajánlotta a helyi Ki mit tud? verseny megszervezésére, melyhez maga is szívesen segítséget nyújt.

Elete során a sport téren nyújtott önzetlen munkájáért sportdíjat kapott Sinka István.

Posztumusz díjat adományoztak Sinka Mátyás grafikusművésznek, címerünk tervezőjének. A díjat a művész húga, Sinka Brigitta vette át, örömmel és meghatódva mondott köszönetet.

Az ünnepség végén Földesi Zoltán országgyűlési képviselő először Szöllösi Istvánné üdvözlését közvetítette, majd gratulált a helybelieknek e szép ünnepség megszervezéséhez. Különösen kiemelte zászlónk és címerünk szépségét és jelentőségét.

Vendégeink képviselőjében Sipos Béla is köszönetet mondott azért, hogy ezen a napon együtt ünnepelhetett a két település. Reményét fejezte ki, hogy gazdasági helyzetük normalizálódása után kapcsolatunk még több irányba is bővíthet.

A nap eseményeit ünnepi hangverseny zárta a Református templomban. Azok, akik ide is eljöttek, három kishegyesi vendégművész előadását hallgathatták meg. Őket Horváth László kishegyesi helyi képviselő, az Újvidéki Rádió zenei szerkesztője mutatta be, és kívánt kellemes elmélyülést. A templom hűvösébe melegséget varázsolt az orgona, a hegedű és az ének zengő hangja, a csodálatos dallamok. Méltó lezárása volt az ünnepnap kulturális eseményeinek.

A napot magát pedig a vendégek, a kitüntettek, az önkormányzati intézményvezetők, a pártok képviselői és a képviselő-testület tagjai egy hangulatos baráti vacsorával zárták a Vadászházban.

Egy elégedett, boldog ember

Csikós György tanár úr mindnyájunk Gyuri bácsija. Nemzedékeket nevelt, oktatott. Köztiszteltnek örvend. S bár nem szereti, ha reflektorfénybe állítják, most, kitüntetés után mégis szíves örömet vállalkozott arra, hogy válaszoljon lapunk kérdéseire. Nekem, mint vele egykor még együtt tanító kollégájának is tudott újdonsággal szolgálni kifogyhatatlan élettapasztalatából. Szeretném hát egy kicsit közelebből bemutatni Önöknek a most következő riportban.

- *Tanár úr! Hogyan került Békésszentandrásra, hogyan lett „falusi” tanító?*

- Pályám kezdetén Pesten tanítottam. Egy alkalommal megkérdeztem édesapámat: „Mit szólna hozzá, ha falusi tanító lennék?” Erre ő a következőt válaszolta: „Fiam, oda is kellenek becsületes emberek!” Ezután kerültem falura, igaz nem rögtön Békésszentandrásra. Ide 1954-ben, házasságkötésem révén jutottam.

- *Milyen tárgyakat tanított?*

- Testnevelést, rajzot, magyart.

- *Hogyan tudta elfogadtatni magát a gyerekekkel?*

- Bennünk mindig azt láttam, hogy ők fiatalokú emberek. A tantárgyak mellett mindig megtaláltam a lehetőséget az emberformálásra is. Így igazán jó kapcsolat alakult ki közöttünk, a kölcsönös tisztelet és megbecsülés alapján.

- *A tanításon kívül, ma divatos szóval a „szabadidőben” is sokat töltött a gyerekek között. Köztudomású a kajak-kenu szakosztály megalapításában való közreműködése. Honnan jött az ötlet?*

- Ifjú koromban magam is űztem ezt a sportot. Szentandrásra kerülve pedig rögtön láttam, hogy itt nem atlétikával, hanem a vízi élettel érdemes foglalkozni, mert minden adottság megvan hozzá. Voltak ehhez lelkes támogatók is. Ilyen volt Apáti György, aki akkoriban a Járási Testnevelési és Sportbizottság elnöke volt. Az ő anyagi támogatása tette lehetővé, hogy egykori egyesületemtől Csepelről hozzunk hét darab rones kajakot. Ezeket a gyerekekkel újítottuk fel, ragasztottuk, csiszoltuk, pótoltuk, s ezek

alkották az első „flottát”. A hét vezérről neveztük el őket. Így lett Árpád, Előd, Ond, Kond, Tas, Huba és Töhötöm hajónk.

- *Jónőhány éve nyugdíjas. Ezeket az éveket is igyekszik kihasználni, könyveket, ifjúsági történeteket ír. Mennyi időt töltött a pedagóguspályán, mióta nyugdíjas?*

- A pedagógus hivatást 44 évig gyakoroltam, 1988. óta vagyok nyugdíjas. Első könyvem A nádszálak együtt hajladoznak című azonban még nem a nyugdíjas évek alatt készült. Hosszú évekig hevert az asztaliókban, míg 1990-ben megjelent. Második könyvem a Repülüünk! viszont már az utóbbi évek terméke és 1993-ban jelent meg. Most egy újabb történeten dolgozom. Manapság is egyik legnagyobb öröömöm egy-egy jó gondolatot leírni.

- *Ilyen sokrétű és eredményes tevékenység után mit érzett, amikor megtudta, hogy helyi kitüntetést kap?*

- Komoly meglepetést szerzett, de csodálatos érzés volt. Sohasem gondoltam volna, és ne felejtse el leírni, hogy mindenkinek köszönöm. Egyébként úgy érzem, nem csináltam többet, mint amit kötelességemnek éreztem. Talán a legfontosabb az, hogy a szándék ehhez mindig is megvolt bennem. Sokat segített ehhez az itthoni egyetértés is, amely biztos kiindulási alap volt.

- *A kitüntetés átvételekor a hozzátartozó pénzjutalmat egy helyi Ki mit tud? szervezésére és lebonyolítására ajánlotta fel. Milyen céllal?*

- Valamikor ebben a községben igen pezsgő kulturális élet folyt, ezt szeretném újra élesíteni ezzel a Ki mit tud?-dal. Eh-

nem osztottuk szét azt a tortát. Most adta meg a Sors, hogy szétdaraboljuk.

- *Milyen várakozásokkal tekint e rendezvény elé?*

- Ahhoz, hogy ebből legyen valami, nagyon sok segítőt, felkészítőt lesz szükség. Azt szeretném, hogy mindenki örömmel mondhasza el, ha bármilyen formában is részt vett ezen az eseményen.

- *Kiknek a segítségére számít?*

- Elsősorban azokra a régi Ki mit tud?-osokra, akikről a kitüntetés átvételekor is beszéltem. Én tudom, hogy rajtuk kívül is nagyon sokan hozzá fognak járulni akár anyagilag is ennek a rendezvénynek a sikeréhez. (Lóránt János festőművész már 30 ezer Ft-ot felajánlott! - a szerk.) Magam pedig a felajánlásomon túl azal szeretném kifejezni hálámat a kitüntetésért, hogy aktívan ki veszem a részem ennek a szervezésében és lebonyolításában.

- *Köszönöm a beszélgetést!*

-mi-

hez még egy történet is hozzátartozik persze. Egy iskolai rendezvényen a tombolán egy tortát nyertünk. Meglepetésünkben hazajöttünk vele. Itthon aztán csak kerülgettük, nem nyúltunk hozzá, s azon töprengtünk, hogy miért is nem húztuk újra a tombolán, miért

A község Szent András-napi ünnepségéről video felvétel és fényképsorozat készült. Megrendelhető Szécsi Mátyáséknál, Békésszentandrás, Kossuth u. 1/b.

IRISZ SZŐNYEGBOLT karácsonyi ajánlata!

Békésszentandrás, volt ruházati bolt helyén.

Telefon: (66) 313-492

4 m széles import I. oszt. padlószőnyeg a környéken a legolcsóbban - már 1.690 Ft/m-től, nagy választékban. 2 m széles PVC padló az idei év slágermintáival kapható vagy megrendelhető.

Nyers-fehér pamut középszőnyegek, falvédők csak itt, méretre is rendelhetők termelő áron.

Kapható továbbá sokféle kézi, gépi, juta, len, gyapjú futó és összekötő szőnyegek.

Különleges ajánlat: SYMPATEX csúszásmentes fürdőszobai szőnyeg 1.590 Ft/m-ért.

Nyitvatartás:

H-P 9.00-12.00 és 13.00-16.30 óráig

Sz 9.00-12.00 óráig

Személyes vagy telefonos bejelentés alapján bármikor!

AKINEK ÉLETE A LABDARÚGÁS

A sportszerető békésszentendrési emberek előtt nem ismeretlen Sinka István, Pista bácsi neve. Ő egyike azoknak, akik még ott voltak a Hunyadi MSE megalakításánál, de az egyetlen közülük, aki ma is aktív kapcsolatban áll szeretett sportágával a labdarúgással. Szent András-napi ünnepünkön tevékenységéért sport életmű díjat kapott. Ez adta aktualitását az alábbi beszélgetésünknek.

- Mikor került kapcsolatba a labdarúgással? Melyek a legelső élményei?

- Tíz éves koromban, 1927-ben életmentés céljából Pestre vittek műteni a mostani Péterffy Sándor utcai kórház elődjébe. Itt találkoztam először ezzel a lenyűgöző sportággal. Ez egy nagyon érdekes történet. A sikeres műtét után elengedtek egy közelben lakó rokonhoz. Sétálgattam a közelben, ahol egy nagy füves terület volt. Az egyik alkalommal arra lettem figyelmes, hogy magam formájú gyerekek lábbal kergetnek valami labdaszerű, de bőrből készült dolgot. Ámuldozva álltam meg, s egy oszlopnak dőlve figyeltem őket. Ők is ki-ki sandítottak rám a játék hevében. Aztán mikor egyikük elment, valamelyikük észrevéve sóvárságomat és vidéki voltomat így szólt: „Vegyük be a parasztot!” Azonban abban a pillanatban odaérkezett egy környékbeli fiú, így aztán legnagyobb sajnálatomra elmaradt az újfajta játék kipróbálása. Pedig nagyon szerettem volna. Míg ott voltam, még jó néhányszor arra sétálgattam. Hazaérkezve aztán már-már el is felejtkeztem róla.

- Mikor és hogyan történt az újabb és már mindent meghatározó találkozás?

- Már inas voltam 1931-ben, amikor egy alkalommal társaimmal a Kálvária téri füves területen birkóztunk. Éppen arra sétált Benesik Miska bácsi, nézte, mit csinálunk. Egyszer csak odajött hozzám, s mivel látta, hogy elég jó felépítésű, nyurga gyerek vagyok, megszólított: „Fiaeskám, lenne kedved futballozni? Olyan magas vagy, talán még kapusnak is jó lennél!” Én persze azonnal igennel válaszoltam, s a következő vasárnap már a

„lődombi” pályán talált. Azóta sem tudtam elszakadni - igaz nem is akartam - e csodálatos játéktól. Alapításától, 1933-tól vagyok tagja a Hunyadinak.

- Tudjuk, hogy sokáig játékos volt, később edző, de volt olyan is, hogy egy ideig edző is volt, meg játékos is. Meséljen erről!

- Talán azzal kezdeném, hogy az aktív játékot 1959-ben hagy-

tam abba. Nem szégyellem, amikor az utolsó mérkőzés után megtudtam, hogy immár végleg edző leszek sírva fakadtam. Annyira szerettem játszani. Pedig akkor már 41 éves voltam. De hogy a korábbiokról beszéljek én azelőtt is egy kicsit mindig edző is voltam. Már 19 éves koromban próbáltam összeszedni a gyerekeket, s foglalkozni velük. Ezt folyamatosan meg is tettem.

- Mégis, mikor lett először „hivatalosan” edző?

- Az úgy történt, hogy Benesik Miska bácsi 1952-ben éppen máshová ment edzőnek. Engem kértek meg, vállaljam el ideiglenesen az edzőségeket. Jó fél év múlva mikor ő hazajött, akkor visszaállt a helyére.

- Nem volt Önben emiatt „tüske”, sértődés?

- Nem. Örültem, hogy újra játszhattam. Ez egyébként legulább háromszor előfordult, de mindig alig vártam, hogy visszajöjjön, mert akkor ismét játszhattam én is.

- Pista bácsi! Hosszú sportpályafutásából mire a legbüszkébb játékosként, és mire edzőként?

- Játékosként két mérkőzést emelhetek ki, amelyekről biztosan hallott már. Az egyik az a

bizonyos nagyváradi háborús meccs, amelyen bár 4:1-re kaptunk, ennek ellenére engem mint kapust több ezer néző vastapsa kísért az öltözőbe. A másik egy hazai találkozó, amelyen 2:1-re nyertünk a nálunk sokkal erősebb csabaiak ellen, azaz a mai Előre elődjével szemben.

Edzőként pedig egyértelműen az 1960-61-es bajnokságban

szereplő csapatomra vagyok legbüszkébb, mert az egy tudatos építkezés eredménye volt.

- Minek köszönheti ezt az eredményes pályafutást?

- Amit elértem, azt mind a játékosársaknak, játékosoknak, vezetőknek, az ő együttműködésüknek köszönhetem. A legtöbbet azonban a feleségemnek, aki mindig nyugodt, biztos háttérrel biztosított nekem.

- Mit érzett, amikor átvette a díjat?

- Nagyon jóleső érzés volt. Zavarba is hozott, majdnem megérkátott. Köszönöm

mindenkinek. Nagyon jó dolognak tartom egyébként, hogy gondolnak azokra, akik önzetlenül tettek, tesznek valamit a község érdekében. Igaz ők ezt nem ezért teszik. Minthogy engem sem ez vezérelt, hanem a sport, a labdarúgás szeretete.

- Köszönöm a beszélgetést!

-mi-

Karácsonyi vásár a Használt Német Bútorok boltjában!

Egyes bútorok 20-50% akciós áron megvásárolhatók.

ÚJ!!!

Használt nyugati automata előöltöltős mosógépek és mosogatógépek átvizsgált, jó állapotban eladók 20.000 Ft-tól.

Fő út 53. Telefon: 312-230

Nyitva: hétköznap: 7.30-17.30 óráig,

szombaton: 7.30-13.00 óráig.

Kínálatunkból:

dohányzóasztalok 2.300 Ft-tól; heverők 6.000 Ft-tól
fotelok 4.500 Ft-tól; konyhaszekrény elemek 2.200 Ft-tól
3 személyes ülő 12.000 Ft-tól; franciaágy 20.000 Ft-tól
konyhaasztal 4.000 Ft-tól

Ezüst- és aranyvasárnap is nyitva.

Kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog új évet kívánunk minden vásárlónknak!

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik szeretett feleségem, édesanyánk

Koppányi Pálné

temetésén megjelentek, sírjára koszorút, virágot helyeztek, részvételükkel fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek.

A gyászoló család

GYERMEK SAROK

Gazdag Erzsé

Három Királyok

*Meghozta az ünnepet
Gáspár, Menyhért, Boldizsár
Mire nevük kimondom,
mindegyike kis király*

*Ajtóm előtt megállnak
vándor Három Királyok;
koronájuk fülég ér,
alig látszik orcájuk*

*Gáspár előénekes,
közben, közben furulyál
Menyhért verse elszakadt,
összefűzi Boldizsár*

*Fénylik botos - csillaguk,
fénylik arcuk pirosan.
Felmutatják jászolban
a gyermeket, a barmokkal*

*Apró Három Királyok,
ünnephezó barátok,
karácsonyi köszöntőnek
beállnék én hozzátok!*

REJTVÉNY

Képezz az ETEL szó betűiből új négybetűs szavakat! Döntsd el, igaz-e, hogy az összes lehetséges szavak között mindössze két értelmes szó van?

Előző havi rejtvényünk helyes megfejtése: 10-szer lehet a RAKÉTA szót kiolvasni az ábrából.

Helyes megfejtők: Tóth Szilvia, Ságvári u. 16. Gratulálunk!

REJTVÉNYÜNK
TÁMOGATÓJA A

NINTEN-DÓZIS

Köszöntelek kedves Olvasó decemberi számunkban. Most tekintek a hosszas bevezetőtől, van mivel kitölteni a rovatot. Gyorsan felsorolom, miről olvashattok: először egy fantasztikus kalandjátékról Sony-ra, a TOMB RAIDER, majd egy a Sega cég gépére megjelent 3D-s ügyességi játékról, név szerint a NIGHTS INTO DREAMS-ről, ezt pedig a PSX-es FORMA-1 követi.

Tomb Raider: ez a két szó még sokaknak nem jelent semmit, de szerintem aki kipróbálja, meg fog érte örülni. A sztoriban egy női kalandort, név szerint Lara Croftot alakítottunk, akinek - mit a játék folyamán sokszor tapasztalunk - az egekben jár a fizikai teljesítőképessége, no meg az alakja. Tehát ez a hölgy ismét egy szaftos feladatot kap egy mammutvállalat fejesétől. A küldetése az, hogy egy ősi misztikus tekerestet szerezzen meg nekik. Csakhogy rájön, hogy át akarják ejteni, sőt eltenni láb alól, mihelyst megtalálta az iratot. Erre a saját szakállára kezd utána járni az ügynek. Ekkorra már kezdetét veszi a halálos játszma: nemcsak a csapdákra kell hősöknöknek odafigyelni, hanem a vállalt által felfogadott bérgyilkosokra is. A legjobb akciójátékokat ötvözi magában: egy kis Indiana Jones, egy esipetnyi Doom, nagy adag Resident Evillel és Fade To Blackkel oldva. A szereplőnket kívülről látva irányíthatjuk a 3d-s terepeken, a kamera pedig a legjobb nézetekbe vált, de lehetőségünk van azt a saját céljainkra mozgatni. 4 fő helyszínből - kihalt indián város, labirintus, Egyiptom és a piramisok - és 2-4 mellékszínt kell végigküzdenünk, ahol őslények, krokodilok, farkasok és bérgyilkosok lesnek ránk. A küldetések között FMV átvezető mozik vannak, melyből pl. megtudhatjuk a következő küldetésünk.

ADATLAP: - kiadó cég: CORE DESING - műfaj: akció-, kalandjáték. - Összh.: 100%.

A Nights Into Dreams egy igazán „álomszép” 3D-s ügyességi játék. A lényege, hogy megszabadítsuk Nighttopiát, az álmok országát a gonosz varázslótól, Wizemantól, aki az emberek pozitív kisugárzású álmait elveszi és arra akarja

használni, hogy rémálmait átjuttassa a valós világunkba. Az egyetlen ellenszegülő a birodalmában Nights, a kis álommanó, aki segítségül hív két gyereket, Elliot-ot és Clarist... A játék egy térbeli pályára vezet, melynek több fő- és alszintre tagolódik. A lényege, hogy a levegőbe található kék gömböket összegyűjtve a lebegő börtönökből kiszabadítsuk az elrabolt álmainkat. Ebből kiderül, hogy az alaptörténet inkább a kisebbeknek való, de a végigjátszásához inkább az idősebb korosztályra van szükség. A grafika gyönyörű, a szereplők kidolgozása tökéletes. A cég pedig bónuszként egy, a játékhoz kifejlesztett irányítót ajándékozik. Technikailag nagy durranás, viszont az érdekelt korosztály tagjainak elég sokat kell hozzá gyakorolnia.

ADATLAP: - kiadó cég: SONIC TEAM, - műfaj: 3D-s ügyességi játék. - Összh.: 88%. A versenyautók kedvelőinek itt az eddigi legjobb játék Sonyra. Napjainkban kétségkívül ez a legjobb lemez és szerintem egy jó darabig nem sikerül senkinek lepipálni. A grafikai hatások tökéletesek, a játékban bombasztikus zene szól. A gépek irányítása valós időben történik, ezért a kocsik nagyon életszerűen mozognak. Minden úgy zajlik, akárcsak a nagyoknál: ha kicsúszunk nagy sebességgel a fűre, akkor szinte „maghaltunk”, olyan nehéz visszaesúszkálni az útra. Választhatunk a köredzés, a sima verseny és a bajnokság között. És persze bármelyik híresség bőrébe belebújhatunk, bármelyik istállóhoz beszegülhetünk. A versenyek pedig olyan valóságok, hogy ha nem figyelünk oda, leszállhat a légtérrelünk, a vezérsíkunk, esetleg a kerekünk. Maga a tökély.

ADATLAP: - kiadó cég: Psygnosis, - műfaj: autóverseny szim., - Összh.: 95%.

És végül néhány kérdés, melyekkel menő ajándékokat nyerhettek (a kölesönzöbe lehet leadni a válaszokat 1997. január 4-ig).

1. Hogy hívják a Tomb Raider hőst és mi a foglalkozása?
2. Ki a Nintendo cég kulcsfigurája?
3. Melyik cég adta ki a Nights Into Dreams-et?

-szl-

A GAZDAJE

A MEZŐGAZDASÁGI

Mezőgazdasági

Az 1996. évi adóreform egyik valóban jelentős változása a mezőgazdasági kistermelői tevékenység jövedelemadóztatásának módjában történt. Az eddigi, az elért éves árbevételhez kötött adómentesség és kedvezményrendszer helyett 1997-től itt is az elért jövedelem lesz a fizetendő adó alapja és ehhez csatlakozik egy új kedvezményrendszer.

Új, eddig nem használt fogalmak kerültek a törvénybe.

A törvény 6. számú mellékletében meghatározott mezőgazdasági termékeket a törvény kistermelői terméknek nevezi, ezek előállítását pedig mezőgazdasági őstermelőnek (3.§ 18. pont).

Ez az eddigi mezőgazdasági kistermelésnél egyrészt bővebb, más szempontból pedig szűkebb fogalomkörre takar. Bővebb, mert a mezőgazdasági kistermelők eddigi évi kétmillió forintos árbevételi határ felett elvesztették az adókedvezményekre való jogosultságukat, a mezőgazdasági őstermelőknél viszont nincs bevételi korlát, ha a törvényben felsorolt és saját gazdaságukban megtermelt mezőgazdasági őstermelői termékekből szereznek bevételt.

Azért szűkebb ez a kör az eddig használt fogalomnál, mert a magánszemély a mezőgazdasági őstermelői minősítést csak 16. életévének betöltése után kaphatja meg, és ha tevékenységének igazolására őstermelői igazolványt is kivált, illetőleg ha érvényes igazolvánnyal rendelkezik. A mezőgazdasági őstermelésből származó jövedelem része az összevont adóalapnak, ez a jövedelem is az adótábla szerint adózik, ugyanekkor erre a jövedelemre a törvény továbbra is többféle kedvezményt és kivételes eljárási lehetőséget tartalmaz. A mezőgazdasági őstermelő, ha a törvényben előírt feltételeknek megfelel, bármekkora éves bevétel esetén is jogosult adókedvezményre.

Az olyan mezőgazdasági őstermelőt, akinél az őstermelésből származó éves bevétel a 3 mil-

lió forintot nem haladja meg, a törvény mezőgazdasági kistermelőnek nevezi (3.§ 19. pont). Az a mezőgazdasági kistermelőnek minősülő termelő, akinek az e tevékenységből származó éves bevétel a 250 ezer forintot sem haladja meg, ez után a bevétel után nem fizet adót. A törvény ugyanis úgy rendelkezik, hogy ebből a bevételből jövedelmet nem kell figyelembe venni. Ha azonban a bevétel túllépi az évi 250 ezer forintos határt, akkor a 250 ezer forintos bevételt is beszámítva kell a jövedelmet megállapítani. Ha a bevétel 2 ezer forinttal több, akkor 252 ezer forint bevételből kiindulva (23.§ (1) bekezdés) lehet a költségeket levonni, vagy általánnyadózás esetén a 252 ezer forint bevétel alapulvételével kell az általánnyadó alapját kiszámítani. Fontos feltétele ennek a kedvezménynek, hogy az őstermelőnek legyen őstermelői igazolványa.

A mezőgazdasági őstermelői igazolvány

A bevezetésre kerülő igazolvány tanúsítja, hogy az őstermelői termék eladója valóban mezőgazdasági őstermelő, illetve ennek az igazolványnak a bevételi nyilvántartás része szolgál az értékesítésekből származó bevételek nyilvántartására is (3.§ 18. pont b/ alpont). Ha a bevételek olyan vásárlótól származnak, aki egyébként számlaadásra vagy vételi jegy kiállítására kötelezett kifizető, akkor ennek a vásárlónak kell a bevételi nyilvántartásba beírnia a kifizetett összeget. Erről adatot is kell szolgáltatnia az adóhatóságnak.

A tervek szerint az őstermelői igazolvány első alkalommal az 1997-99. évekre szól. Érvényességét minden évben meg kell újítani az igazolvány erre szolgáló részének hitelesítésével. Az igazolvány évenkénti érvényesítésének határideje az év első értékesítését megelőző

nap, de legkésőbb az adóév március 20-a. Az első évben, tehát 1997-ben az igazolvány kiváltásának határideje március 31. azzal, hogy az év első napja és az igazolvány kiváltása közti időszakban a felvásárló felé történt értékesítéseket - a megőrzött vételi jegyek alapján - az igazolvány tulajdonosa is bejegyezheti.

Az igazolvány e határidő után is bármikor kiváltható. Ez azonban azzal jár, hogy az ezen időpont utáni értékesítésekből a kifizető - az igazolvány hiánya miatt - adóelőleget köteles levonni, mert ezekre az adóelőleg-levonási kedvezmény nem vonatkozik. (63.§ (7) bekezdés).

Fontos megjegyezni, hogy a mezőgazdasági őstermelőknek, illetve a mezőgazdasági kistermelőknek járó adókedvezményt kizárólag csak azok a termelők vehetik igénybe, akik őstermelői igazolvánnyal rendelkeznek, illetve azt az elkövetkező években érvényesítik (3.§ 18. pont b/ alpont).

Az őstermelői igazolvány része az a bevételi nyilvántartás, amelybe a felvásárlóknak (kereskedőknek) történt eladások ellenértékét kell bejegyeztetni. Más eladások, pl. piaci értékesítés beírására minden termelőnek vezetnie kell egy külön nyilvántartást is. Az őstermelői igazolványba bejegyzett eladások és a termelő által vezetett saját bevételi nyilvántartás összegzésének eredménye a termelő összes bevétel.

Kedvezményezett mezőgazdasági termelés feltételrendszere

A mezőgazdasági őstermelésnek továbbra is feltétele maradt a saját gazdaság, amely alatt a termelő tényleges rendelkezési jogosultságát kell érteni, saját és bérelt termelési eszközei, a termelésének megszervezése és a termelésből származó bevétel vagy jövedelme felett (3.§ 18. pont a/ alpont).

A törvény a mezőgazdasági őstermelői minősítés feltétele-

ként említi a 6. számú melléklet felsorolása szerinti termékek előállítását. Ez a felsorolás is a régi-új meghatározás kategóriájába tartozik. Az utóbbi évek változásainál megfigyelhető, hogy a termékkör fokozatosan az elsődleges élelmiszer-alapanyag előállítás körére korlátozódik. A szűkülés abban nyilvánul meg, hogy 1997-től nem számít a kedvezményezett termékkörbe az ültetvénytelepítés, az erdei magok, csemeték előállítása. Ugyancsak kikerült a kedvezményezett körből a szőlőmust, a félkész bor és a hordósbor előállítása is.

A mezőgazdasági őstermelői tevékenységek

(6. számú melléklet a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvényhez a mezőgazdasági őstermelői tevékenységekről.)

a) növénytermesztés (METJ 91), kivéve a hínárt (METJ 91-23-29), az algát (METJ 91-50), a gyógynövényekből a virágként és dísznövénnyként értékesített termékeket (METJ 91-24);

b) kertészeti termékek előállítása (METJ 92), kivéve a virágokat és a dísznövénnyeket (METJ 92-4);

c) élő állatok tenyésztése és állati termékek előállítása (METJ 93), kivéve

- a sportlovakat (METJ 93-42-01),

- a versenylovakat (METJ 93-42-02),

- az élő vadat (METJ 93-71),

- a lőtt vadat (METJ 93-72),

- a kutyát (METJ 93-82-01),

- a macskát (METJ 93-82-02),

- egyes kisállatokat és termékeiket (METJ 93-82-15-től a 93-82-20-ig),

- a laboratóriumi állatokat (METJ 93-85),

- a vírus és szérumállatokat, -tojásokat (METJ 93-22-01-4, 93-22-01-5, 93-56-06-03),

- a dísz- és állatkerti állatokat (METJ 93-86),

- a vadgazdálkodási termékeket (METJ 93-7),

GYZŐ HÍREI

ŐSTERMELŐ 1997

termelés

d) erdei, mezei melléktermékek (METJ 94-39) gyűjtése.

18. Mezőgazdasági őstermelő: az a 16. életévét betöltött nem egyéni vállalkozó magánszemély, aki a saját gazdaságában a 6. számú mellékletben felsorolt termékek előállítására irányuló tevékenységet folytat és ennek igazolására őstermelői igazolvánnyal rendelkezik, kizárólag e tevékenysége(i)nek bevétele (jövedelme) tekintetében.

a) Saját gazdaság alatt a termelést ténylegesen végző magánszemély rendelkezési jogosultságát kell érteni az eszközei (ideértve a bérelt eszközöket is), a termelés szervezése és a termelés eredményének felhasználása felett.

b) Őstermelői igazolvány az őstermelői tevékenységből származó bevételek nyilvántartására alkalmas, hitelesített kormányrendelet által előírt eljárási rendben kiadott igazolvány, amely tartalmazza

- a mezőgazdasági őstermelő azonosító adatait, kamarai nyilvántartási számát;

- a választott adózási módot;

- a termelésre, az értékesítésre vonatkozó adatokat, így különösen a használt földterület helyét, nagyságát, a művelési ágak, a fő termékek megnevezését, az állattartásra alkalmas épületek adatait (terület, férőhely, egyéb) a tartott állatok adatait (fajta, darabszám, egyéb);

- az adókötelezettség teljesítéséhez szükséges egyéb, a kormányrendeletben meghatározott adatokat.

A mezőgazdasági őstermelői tevékenység kezdetének az őstermelői igazolványban feltüntetett időpontot kell tekinteni.

19. Mezőgazdasági kistermelő: az a mezőgazdasági őstermelő, akinek ezen tevékenységből az adóévben elért bevétele a 3 millió forintot nem haladja meg.

„Mert a mértékletesség és a lelki békesség az étek legjobb fűszere”

Arany kincstár

Karácsony havába léptünk. Az advent a tervezgetések, a várakozások, remények és az elcsendesedés ideje. Esténként képzeletben már a feldíszített fenyőt látjuk, de tudjuk, addig még sok a teendőnk. A lakás feldíszítése december elejétől folyamatos. Ne feledkezzünk meg az orgona, aranyvessző hajtatásáról. Egy alapos nagytakarítás kárpit és szőnyegtisztítással, függönymosással, ablakpucolással, terítők mosásával, keményítésével, ajtók, ablakok tisztításával, bútorok fényesítésével, porszívózással a napi munka mellett kb. egy hétig is eltárthat.

A bevásárlást ne hagyjuk az utolsó napokra! Célszerű az előálló élelmiszereket, a zöldségeket az ünnep előtt 1-2 héttel bevásárolni. A mézest is megsüthetjük az utolsó héten.

Az idei gazdag diótermést szívesen nézegettük, de a szeptemberi esőzés aggodóvá tett bennünket. A minőség esetenként nem az igazi, hiszen az utóérésnek nem kedvezett a nyirkos, hideg idő. Most mégis diós süteményeket ajánlok.

Judit szelet az első, és ezzel köszöntöm azokat a kedves olvasókat, akik e szép nevet viselik. 15 dkg finomlisztet és 10 dkg réteslisztet, 10 dkg vajjal, 10 dkg cukorral, 1 citrom reszelt

héjával, 1 csipet sóval, 1 sütőporral (10 g elég) 6 tojás sárgájával alaposan kikeverünk. Ragadós tésztát kapunk. Csak zsírozunk egy nagyobb méretű tepsit és belesimítjuk a tésztát, széles pengéjű késsel. Megkenjük baracklekvárral. A 6 tojás fehérjét habnak felferjük 18 dkg cukorral, 18 dkg darált dióval és 2 csomag vaníliás cukorral. Rásimítjuk a baracklekvárra és közepes tűzön megsütjük. Hosszúcs szeletekre vágva tálaljuk.

A következő tésztához szinte minden hozzávaló megvan ilyenkor ünneptájt a spájzban. Próféta szeletet ajánlok még az ünnepi asztalra. 10 dkg cukrot 2 tojás sárgájával egy csipet sóval, 1 evőkanál tejföllel jól kikeverünk. 18 dkg Rámát, 1 citrom héját és fél citrom levét és 28 dkg lisztet késhegynyi sütőporral hozzáadunk. A ragadós tésztát csak zsírozott tepsibe belesimítjuk. A tetejére a 2 tojás fehérjét habnak felferjük 5 dkg cukorral kevés mazsolával, dióval, mandulával ízesítjük, és a tésztára kenve megsütjük, közepes nagyságú tepsiben.

A torta az ünnepi asztal díszé. A felszeletelése családunként változik. Elmondom most, hogy nálunk ez hogyan szokás. A háziasszony szeletel, az óramutató járásával megegyező

irányba haladva és minden szeletnél az ünnepeltnek vagy az ünnepre az asztal körül ülők egy-egy jókívánságot mondanak. Vigyázat! Mindenkinek újat, mást kell mondania! Az első szeletet az ünnepelt kapja. Sokan idegenkednek a tortaszeletől, pedig lényegesen olcsóbb, mint a vett sütemények. Piskótalapot félbevágunk, vajjas vagy főzött krémmel megtöltjük, bevonjuk. Ha nincs tortadíszítőnk a bevonatot villával becsíkozhatjuk, vagy darált dióval megszórhatjuk és a várható szeleteket darabos dióval jelöljük. Megsúgom, hogy a saját készítésű torta emeli a háziasszony „rangját”.

Anna tortának nevezik a következő finomságot. 5 tojás sárgáját 20 dkg cukorral kikeverjük. 20 dkg lisztet 1 sütőporral apródonként adunk hozzá 10 evőkanál szódavízzel váltakozva, majd 10 dkg darált diót, végül finoman adagolva az 5 tojás habját 5 dkg cukorral felferjük. Lassú tűznél megsütjük. Krém: 4 tojást 17 dkg cukorral gőz fölött sűrűre főzünk (ajánlatos átpaszírozni). 20 dkg Rámát habosra kavarrunk 2 csomag vaníliás cukorral és a kihűlt főzettel. Néhány kanálnyi elveszek belőle a tortadíszítőbe. 2 evőkanálnyi kakaóval tovább keverem. A

megtöltött, előzőleg félbe vágott tortát a sárga krémmel díszítem és hidegre teszem. A nagy tortaformában sült tésztát harmadolni is lehet, a közepes tepsiben sültet ajánlatos felezni. Rumaromával még pikánsabb a krém íze.

Tudom, hogy sok gond és nehéz anyagiak között várják a karácsonyt többen is. Az árak sokkolóan hatnak ránk. Ami eddig kétjegyű volt, az most 3, ami háromjegyű volt, az mára már négyjegyű lett, tovább nem is mehetünk. De akárhogy is van, ezen túl kell látnunk, felül kell emelkednünk, mi emberek, családok vagyunk és voltunk, a magunk számára a legfontosabbak. Drága-e egy mosoly, egy kedves szó, a szíveség, az udvariasság, a jóindulat, a kedves köszöntés? Úgy érzem ezek felértékelődtek, kincsek lettek napjainkra. Minden, ami emberi megnyilvánulás igazi ajándék lehet a mostani karácsonyra. Ha feldíszítettük a lakásunkat a fenyőt, megterítettük az ünnepi asztalt, tegyük ünnepivé lelkünket is, még akkor is, ha ez nehéz. Bensőséges, meleg hangulatú, áldott karácsonyt kívánok és erőben, egészségben gazdag boldog 1101. esztendődet hazában.

Békességgel és szeretettel

Bódi Mária

A Z I P A R T E S

Társadalombiztosítási változások

A járulékrendszer változtatásáról két törvény, illetve törvénymódosítás rendelkezik, a harmadik törvény az egészségügyi hozzájárulás bevezetésével összefüggő törvénymódosításokról szól. A konkrét változások a következők:

1. Társadalombiztosítási járulék

A munkáltatói társadalombiztosítási járulék 1997. január 1-jétől mind mértékében, mind pedig alapját tekintve változik.

A munkáltatói társadalombiztosítási járulék mértéke a mai 42,5%-ról 39%-ra csökken (ebből az egészségbiztosítási járulék 15%, a nyugdíjjárulék 24%).

A munkáltatói járulék alapja a mai szabályozástól eltérően a jövőben **nem a biztosítási kötelezettséggel járó jogviszony alapján adott személyi jellegű kifizetés, juttatás**, hanem a biztosítási kötelezettséggel járó jogviszony alapján adott (elszámolt) **adóköteles jövedelem**, valamint az adózott eredményből juttatott osztalék meghatározott része. Ez azt jelenti, hogy a munkáltatói társadalombiztosítási járulék alapja igazából az SZJA-hoz igazodik annyiban, hogy az a jövedelem típus, amely az SZJA szerint adómentes, az - néhány kivételtől eltekintve - a társadalombiztosítási járulék alól is mentes.

A kivételek a következők:

- a munkáltató által megállapított és folyósított társadalombiztosítási ellátás, valamint a szociális ellátásnak nem a munkáltatót terhelő összege;

- a magánszemély munkáltatója által az önkéntes kölcsönös biztosító pénztárba a tag javára történő befizetés a havonta fizetett tagdíj összegének erejéig, de legfeljebb havi 20.000 forintig;

- az adózott eredményből juttatott osztalék 10, illetőleg 20%-os személyi jövedelemadót viselő része.

Emellett - abból adódóan, hogy a társadalombiztosítási törvény azon alapelve, hogy általában a munkavégzéssel, személyes közreműködéssel összefüggő tevékenységet tekintő biztosítási

jogviszonynak, változatlanul fennáll - természetesen nem vonatkozik a társadalombiztosítási járulékfizetési kötelezettség például a bérbeadással összefüggésben történő kifizetésekre, illetve a tőkejövendelmekre. A bérbeadással összefüggő kifizetések, illetve a tőkejövendelmek esetében a mentesség feltétele természetesen az, hogy e jövedelem nem biztosítási jogviszonnyal összefüggésben kerüljön kifizetésre.

A személyi jövedelemadóval összefüggésben, továbbra is társadalombiztosítási járulékmentes marad a természetben nyújtott étkeztetés értékéből vagy a kizárólag fogyasztásra kész étel vásárlására feljogosító ingyenes vagy kedvezményes utalvány értékéből az SZJA-mentes rész.

Továbbra is járulékmentes marad a valódi művészeti értéket képviselő szerzői díjak meghatározott köre. Ez azt jelenti, hogy a szerzői jogvédelem alá tartozó mű szerzőjére, előadóművészeire az esetben nem terjed ki a társadalombiztosítás, ha díjazása

- nyilvánosságra hozott irodalmi, kulturális, tudományos és ismeretterjesztő mű, műfordítás;

- nyilvánosan tartott ismeretterjesztő, kulturális vagy tudományos előadás, ha a díj kifizetője költségvetési szerv vagy intézmény, irodalmi, kulturális vagy tudományos tevékenységet végző egyesület, közalapítvány, amelynek fő tevékenysége a fent említett szerzői jogi védelem alá tartozó művek és előadások felhasználása;

- irodalmi mű, zenés színmű, táncjáték vagy némajáték, zenemű szöveggel vagy anélkül;
- rádió- vagy televíziójáték, filmalkotás;

- képzőművészeti alkotás vagy azok terve, valamint azok restaurálása (festészet, szobrászat, érmészet, képgrafika, alkalmazott grafika, könyvművészet, videoművészet, multimédia, látványtervezés, intermédia és művészeti kommunikáció);

- iparművészeti alkotás vagy azok terve, valamint azok restaurálása (belsőépítészet és bútortervezés, textilművészet, öltözködéskultúra, bőrművészet, kerámia, porcelánművészet, üvegművészet, ötvösség, fémművesség, színházi és filmkosztüm- és díszlettervezés, látványtervezés, ipari formatervezés, papírművészet, animáció, rajzfilm, alkalmazotti grafika);

- fotóművészeti alkotás megjelenéséből vagy előadásából származik.

Az új szabályozás alapján biztosítottak fog minősülni a bedolgozó a megbízási, vállalkozási jellegű jogviszony keretében személyesen munkát végző személy, az alapítvány, társadalmi szervezet, a társadalmi szervezetek szövetsége, a társasház-közösség, az egyesület, a köztestület, a közhasznú társaság, a kamara, a biztosítási önkormányzat, a gazdálkodó szerv választott tisztségviselője, a választott bíróság bírója, továbbá a helyi (települési) önkormányzat választott képviselője (tisztségviselője) és a társadalmi megbízatású polgármester. Ez azt jelenti, hogy ezekben az esetekben a kifizetett díjazás összegétől függetlenül fennáll a biztosítási jogviszony, és így a járulékfizetési kötelezettség is.

2. Többes jogviszonyok kezelése

Ismeretes, hogy a ma hatályos társadalombiztosítási szabályozás alapján igen széles az a kör, aki a társadalombiztosítási járulékfizetés szempontjából ún. kiegészítő tevékenységet folytatónak minősül. Ugyanis a mai szabályozás szerint kiegészítő tevékenységet folytatónak kell tekinteni az egyéni vállalkozót és a társas vállalkozás tagját, ha egyidejűleg

- munkaviszonyban, illetőleg szövetkezeti tagként munkaviszony jellegű jogviszony keretében a munkáltató (foglalkoztató) legalább heti 36 órás munkaidőben foglalkoztatja;

- öregségi nyugdíjas (ideértve a korengedményes nyugdíjban,

az előnyugdíjban, a nyugdíj előtti munkanélküli segélyben részesülő személyt, a bányásznyugdíjban, az egyes művészeti tevékenységet folytatók öregségi nyugdíjában és a szolgálati nyugdíjban részesülőket is), rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjas vagy növelt összegű öregségi, munkaképtelenségi járadékos, rokkantsági járadékos;

- bedolgozóként biztosított;
- közép- vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul.

Az elfogadott módosítás alapján 1997. január 1-jétől csak az előbbieket szerint **nyugdíjasként minősülő személy tekinthető a társadalombiztosítási járulékfizetés szempontjából kiegészítő tevékenységet folytatónak. Tehát a fenti időponttól csak a nyugdíja mellett egyéni vállalkozó, illetve társas vállalkozás tagja esetén marad fenn a 10%-os mértékű baleseti járulékfizetési kötelezettség.**

Minden más esetben a **többes jogviszonyok esetén** az egyéni, illetve társas vállalkozást fő foglalkozás keretében folytatókra vonatkozó járulékfizetési szabályozást kell alkalmazni a munkaviszony mellett vállalkozókra is. Ez azt jelenti, hogy pl. munkaviszony mellett egyéni vállalkozást folytató személy esetében a járulékfizetés a következők szerint alakul:

a) **A munkaviszonyból származó SZJA-köteles jövedelem alapján** a munkáltató megfizeti a 39%-os társadalombiztosítási járulékot, az egyén pedig a 10%-ot az új felső határig, havi 99.000 forintig.

b) Egyéni vállalkozása alapján az egyén a vállalkozásából származó jövedelme, de legalább a mindenkori minimális bér alapján ugyancsak megfizeti a 39%-os társadalombiztosítási járulékot. (Ez az SZJA, illetve a társasági adó szempontjából természetesen költség.) Az egyéni járuléknál figyelembevételre kerül a főmunkaviszony keretében kifizetett 10%-os járulék azzal,

TÜLET HÍREI

1997. január 1-jétől

hogyan az egyéni vállalkozásnál a 4%-os egészségbiztosítási járulékot csak akkor kell ismét megfizetni, ha a munkaviszony nem éri el a heti 36 órát, a 6%-os nyugdíjbiztosítási járuléknál pedig csak akkor, ha a főmunkaviszonynál a bér már elérte a havi 99.000 forintot, akkor nem kell fizetni a 6%-os járulékot. Ha nem érte el, akkor a 6%-os nyugdíjjárulékot a két jövedelem figyelembevételével, de legfeljebb havi 99.000 forintig kell megfizetni. (Pl. ha a munkaviszonyban a bér havi 50.000 forint, akkor a vállalkozási tevékenységnél még legfeljebb havi 49.000 forint után kell megfizetni a 6%-os nyugdíjbiztosítási járulékot. Természetesen, ha a vállalkozásból származó tényleges jövedelem ennél kevesebb, akkor azután, de legalább a mindenkori minimálbér után.)

A törvényi szabályozás arra is kitér, mi az eljárás többes jogviszonyok esetén a nyugdíjalap számításánál. Eszerint az 1996. december 31-ét követően elért nyugdíjjárulék köteles kereseteket, jövedelmeket havi 99.000 forint összeghatárig együttesen kell figyelembe venni. A részletes szabályokat kormányrendelet fogja meghatározni.

3. Az egyéni járulékfizetés szabályainak változása

1997. január 1-jétől változik az egyéni (10%-os) járulékfizetés felső határa is.

Az 1992. óta változatlan, havi 75.000 (napi 2.500) forint összeghatár havi 99.000 (napi 3.300) forintra nő.

4. Nyugdíjalap-számítás változása

1997-ben már tíz év átlagkeresete alapján kerül meghatározásra a nyugellátás. Bár az, hogy az ún. valorizáció a nyugdíjbavonulást megelőző harmadik év keresetéig történik, nem változik, viszont módosulnak a valorizációs szorzószámok.

Ez azt jelenti, hogy az 1988-ban elért keresetet 3,651-del, az 1989-ben elért keresetet 3,123-del, az 1990-ben elért keresetet 2,568-del, az 1991-

ben elért keresetet 2,046-del, az 1992-ben elért keresetet 1,687-del, az 1993-ban elért keresetet 1,433-del kell szorozni, ha az ellátást 1996. december 31-ét követő és 1998. január 1-jét megelőző időponttól kell megállapítani.

Módosul az ún. degresszív nyugdíjalap-számítás szabályozása is. Ez azt jelenti, hogy az 1997. január 1-jétől a mai 25.000 forinttal szemben 30.000 forintra emelkedik az a havi átlagkereset összeg, ameddig a jövedelem 100%-a képezi a nyugdíj alapját.

5. Egészségügyi hozzájárulás
A természetbeni egészségügyi szolgáltatások finanszírozásához szükséges források biztosítása érdekében az Országgyűlés új, adótípusú kötelezettségként ún. egészségügyi hozzájárulás bevezetését fogadta el. A törvény alapján 1997. január 1-jétől a munkáltató/kifizető, illetőleg személy az általa munkavégzésre, közreműködésre, ügyellátásra, vagy munkával elérhető eredmény létrehozására irányuló szerződés (megállapodás) alapján foglalkoztatott, valamint a vele tagsági jogviszonyban álló személy után **havi 1.800 (napi 60) forint összegű egészségügyi hozzájárulást köteles fizetni.**

Tehát az egészségügyi hozzájárulás a munkáltatót/kifizetőt a társadalombiztosítási járulékon felül terheli.

Az egészségügyi hozzájárulást az egyéni vállalkozónak is meg kell fizetni saját maga után is, kivéve, ha e tevékenységét főfoglalkozása mellett végzi. Ilyenkor - ha a főfoglalkozása szerinti jogviszonyában foglalkoztatása eléri a heti 36 órát, illetve bére a minimálbért, akkor vállalkozási tevékenysége után a havi 1.800 forintot nem kell megfizetnie.

Nem kell egészségügyi hozzájárulást fizetni arra az időtartamra, amely alatt a foglalkoztatott

- táppénzben, baleseti táppénzben, terhességi gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási díjban részesül;

- gyermekgondozási segélyben, ápolási díjban, gyermeknevelési támogatásban részesül, kivéve ha az ellátás folyósítása alatt munkát végez,
- három évesnél fiatalabb gyermek gondozása vagy tíz évesnél fiatalabb beteg gyermek ápolása miatt engedélyezett fizetés nélküli szabadságon van;
- sorkatonai (polgári) szolgálatot teljesít;
- fogvatartott.

A munkanélküliek jövedelemplóttó támogatásában részesülő, illetve a szociálisan rászoruló személy után a települési önkormányzat köteles az egészségügyi hozzájárulást megfizetni. A munkanélküliek jövedelemplóttó támogatásában részesülők után a havi 1.800 forint egészségügyi hozzájárulás 75%-át a Munkaerőpiaci Alap, 25%-át a települési önkormányzat finanszírozza. A rászoruló személy esetében a havi 1.800 forint 2/3 részét (1.200 forintot) a központi költségvetés, 1/3 részét pedig a települési önkormányzat téríti meg a társadalombiztosítási szervek részére.

A társadalmi szolidaritás alapján mentesül az egészségügyi hozzájárulás megfizetése alól:

- az öregségi nyugdíjban (koréngedményes nyugdíjban, előnyugdíjban, az egyes művészeti tevékenységet folytatók öregségi nyugdíjában, a Magyar Alkotóművészek Közalapítványától nyugdíjban, rendszeres rokkantsági segélyben, valamint a szolgálati nyugdíjban) részesülő személy, rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, ideiglenes vagy állandó özvegyi nyugdíjban, árvaellátásban, szülői nyugdíjban (ideértve a Magyar Alkotóművészeti Közalapítványtól özvegyi, árva- vagy szülői ellátásban részesülő személyt is);

- táppénzben, baleseti táppénzben, terhességi gyermekágyi segélyben;

- gyermekgondozási díjban, gyermekgondozási segélyben;
- öregségi, munkaképtelenségi, özvegyi járadékban, növelt

összegű öregségi, munkaképtelenségi, özvegyi járadékban, átmeneti járadékban, rendszeres szociális járadékban, egészségkárosodási járadékban, rokkantsági járadékban;
- nemzeti gondozási díjban (pótlékban);

- bányászati kereset-kiegészítésben;

- rendszeres szociális segélyben, ápolási díjban, gyermeknevelési támogatásban;

- Magyarországon nyilvántartásba vett egyháztól, felekezettől nyugdíjban;

- hadigondozotti ellátásban részesül;

- három évesnél fiatalabb, vagy tíz évesnél fiatalabb beteg gyermek gondozása céljából fizetés nélküli szabadságon van;

- nevelési-oktatási intézmény és felsőoktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytató magyar állampolgár;

- sorkatonai (polgári) szolgálatot teljesít;

- a Magyar Köztársaság területén lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező kiskorú magyar állampolgár;

- személyes gondoskodást nyújtó bentlakásos szociális intézményben elhelyezett személy (kivéve a külföldi állampolgárt);

- hajléktalan és szociális rászorultságát a tartózkodási helye szerint illetékes települési önkormányzat polgármestere megállapította;

- fogvatartott (örizetbe vett, előzetesen letartóztatott, elzárásra utalt, szabadságvesztés büntetést töltő személy).

Természetesen az új adótípusú kötelezettség csak az esetben töltheti be szerepét (egészségügyi szolgáltatások finanszírozási forrásainak növelése), ha a társadalombiztosítási szervek megfelelő jogosítványokkal, eszközökkel rendelkeznek a beszédet illetően. Ezért elengedhetetlen, hogy a társadalombiztosítási kötelezettségek és jogosultságok egyértelmű igazolási és nyilvántartási rendszere mielőbb kiépüljön.

Ez segíthet a járulékelkerülési „kiskapuk” bezárásában, a tisztességes járulékfizetők pontos tájékoztatásában és nem utolsósorban, hogy csak azok vegyék igénybe a társadalombiztosítási szolgáltatásokat, akik arra jogosultak, és ezt a jogosultságot a kor színvonalának megfelelő ügyviteli szolgáltatás biztosítsa. A módosítások nem vitathatóan csak az 50.000 forint bruttó átlagbért meghaladó munkáltatók vonatkozásában jelentenek tényleges társadalombiztosítási járulékteher-csökkenést. Az ez

alatti átlagbérű gazdálkodó és költségvetési szerveknél a módosítások bizonyos mértékű többletterhet jelentenek. Ezek kompenzálására a központi költségvetésben mintegy 800 millió forinttal, a Munkaerőpiaci Alapnál 1,5 milliárd forint forrással számolnak. A hozzájárulás feltételrendszerét, paramétereit a Munkaerőpiaci Alapnál a munkáltatók és a munkavállalók képviselőivel közösen tervezik kialakítani. Tény, hogy a módosítások nem eredményezhetik a közterhek

látványos csökkentését, de a terhek arányosabbá, igazságosabbá tételéhez mindenképpen hozzájárulnak.

Persze nem vitatható, hogy ez együtt jár azzal, hogy azok számára, akik eddig - kihasználva a szabályozási hézagokat - kivonták magukat a közteherviselés alól, a 39%-os társadalombiztosítási járulék egyértelműen és valóban többletterhet jelent. Ez azonban az adott körülmények között elkerülhetetlen, hiszen nem tartható az a helyzet, hogy a bérből,

fizetésből élők csak az aktív lakosság 69%-át teszik ki, ugyanakkor a társadalombiztosítási járulékfizetés 90%-át teljesítik.

Az intézkedésekkel együtt tudjuk azt is, hogy vannak a rendszerben még bizonytalanságok, de ezzel együtt is 1997-től megkezdődik annak a zárt rendszernek a kiépítése, amelyben mind az állampolgár, mind az egészségügyi intézmények biztonsága a jelenlegihez képest nagyobb lesz.

Tisztelt Vállalkozók!

Az Ipartestület szervezésében 1997. február 1-jén (szombat) megrendezésre kerül a vállalkozók bálja. A pontos kezdési időpontról és a helyszínről, valamint a jegyről és vásárlási lehetőségéről az újság januári számában tájékoztatást adunk.

Ipartestület Elnöksége

Kamarai hír

A Békés Megyei Kereskedelmi és Iparkamara 1996. október 4-én megnyitotta területi irodáját Szarvason a Polgármesteri Hivatal 115-ös helyiségében.

Ügyfélfogadás: kedden és csütörtökön 8-12 és 13-16 óráig, pénteken 8-12 óráig.
Telefon: 311-120/140-es mellék.

Most fizessen elő lapunkra!

Az 1997-es évre azok, akik január 15-ig előfizetnek, még 1996-os árakon kapják meg újságunkat!

1 példány ára
1997. január 1-jétől: 42 Ft
Egész évre előfizetés: 450 Ft

Számoljon! Megéri!
Több, mint 1 hónap ingyen!

Előfizethető: minden héten kedden és pénteken 17-19 óráig az Ipartestület irodájában, vagy a Szerkesztő Bizottság tagjainál.

APRÓ * APRÓ * APRÓ * APRÓ * APRÓ

Nagyobb területű szántóföldet bérelnék vagy vásárolnék Békésszentandrás külterületén. Ajánlatokat az ÍRISZ Szőnyegboltba kérem.

Kondoroson főútvonal mellett üzlethelyiségnek is alkalmas házrész eladó. Irányár: 200.000 Ft. Érdeklődni az esti órákban 312-865 vagy 312-479-es telefonszámon.

Vértessy Társastáncklub versenynaptára

Versenyek

- Szeptember 21.** Budapest DELFIN kupa
Turna Lajos - Batai Ágnes E jun. II. Standard 6. hely
- Október 05.** Kiskunhalas STUDIO 2000 TSK
Lászlófi János - Piros Renáta E jun. II. Standard 5. hely
Turna Lajos - Batai Ágnes E jun. II. Latin 4. hely
Bencsik Imre - Bodnár Krisztina E jun. II. Latin 6. hely
- Október 26.** Mezőkovácsháza HOLIDAY Táncklub
Batai István - Almási Gabriella E jun. I. Standard 2. hely
E jun. I. Latin 3. hely
- November 10.** Békéscsaba PRINTOMAT TSK
Batai István - Almási Gabriella E jun. I. Standard 6. hely
Turna Lajos - Batai Ágnes E jun. II. Standard 3. hely
E jun. II. Latin 5. hely
Lászlófi János - Piros Renáta E jun. II. Standard 4. hely
Bencsik Imre - Bodnár Krisztina E jun. II. Latin 6. hely
Domján László - Turna Katalin E jun. II. Latin 7. hely
- November 23.** Szolnok
Batai István - Almási Gabriella E jun. I. Standard 5. hely
E osztályban 4 pár, D osztályban 3 pár versenyez.

Fellépések

- November 16. DATE Gólyabál Szarvas
November 22. KATALIN BÁL Szarvas
December 01. Szlovák Napok Kétsoprony
December 07. Záróvizsga Békésszentandrás
A szép eredményekhez gratulálunk.

SPORT

Labdarúgás

14. forduló eredménye

Szabadkígyós - Bszentendrás 0:0
Szabadkígyós 300 néző. Vezette: Scsitovics. Hunyadi: Petrás - Mrena, Bordács, Medveczki, Koppányi, Szabó (Bencsik), Bedővári, Csipai, Juhász, Kovács, Gugolya (Székely). Küzdelmes, jó iramú mérkőzésen mindkét csapat teljes erőbedobással küzdött, de a védelmek remekül működtek, így a kapuk gól nélkül maradtak. Varga László: „Igazságok eredmény született ezen a mérkőzésen. Jó játékevezetés.” Jók: Bordács, Bedővári, Kovács.

Ifjúsági mérkőzés:

Szabadkígyós - Bszentendrás 1:0
Sajnos ezzel a vereséggel elúszik az őszi elsőség.

15. forduló eredménye

Bszentendrás - Gyulavári VFC 3:1 (2:0)
Békésszentandrás, 100 néző. Vezette: Zábrák. Hunyadi: Petrás - Mrena, Bordács, Medveczki (Bencsik), Lit-

vai, Kovács (Banász), Bedővári, Szabó J., Juhász, Gugolya, Székely. Góllövők: Székely 2, Gugolya 1. Rögtön a mérkőzés elején gólt rúgott a Hunyadi, de a folytatásban több százszázalékos helyzetből csak egyet sikerült értékesíteni, az első félidőben. Szünet után is a hazaiak támadtak többet és 3:0 után a vendégek szépen tudtak. Varga László: „Úgy érzem, teljesen megérdemelten győztünk. Nagyobb odafigyeléssel több gólt is rúghattunk volna. Gratulálunk a csapat őszi szerepléséhez.” Jók: az egész hazai csapat.

Ifjúsági mérkőzés:

Bszentendrás - Gyulavári VFC 5:0
Ezzel a győzelemmel az ifjúsági csapat a tabella 2. helyén zárta a bajnokság őszi fordulóját. Gratulálunk a teljesítményükhöz.

A megyei II. oszt. bajnokság őszi végeredménye.

1. Magyarbánhegyes	15	10	2	3	43-25	32
2. Békésszentandrás	15	10	1	4	25-15	31
3. Méhkerék	15	9	2	4	26-17	29
4. Kunágotá	15	8	4	3	33-18	28
5. Gádoros	15	8	2	5	38-18	26
6. Dévaványa	15	8	2	5	32-20	26
7. Kondoros	15	8	2	5	29-21	26
8. Szabadkígyós	15	7	3	5	25-17	24
9. Gyulavári VFC	15	6	4	5	23-21	22
10. Pusztaföldvár	15	6	3	6	19-16	21
11. Kaszaper	15	5	5	5	18-18	20
12. Újkígyós	15	6	1	8	26-24	19

13. Békéssámson	15	5	1	9	23-42	16
14. Kétsoprony	15	4	1	10	15-34	13
15. Kétegyháza	15	2	1	12	16-47	7
16. Körösladány	15	-	2	13	9-50	2

Értékelés a bajnokság őszi eredményéről a számok tükrében:

Góllövők: Gugolya 8

Juhász 6

Székely 5

Szabó G., Medveczki, Bedővári, Kovács L., Bencsik, Bordács 1-1

A 15 mérkőzésen 24 játékos szerepelt. Mind a 15 mérkőzésen csak Medveczki és Gugolya szerepelt, de ők sem végig, vagy le-, vagy be-cserélték őket.

A játékosok mérkőzésszáma (zárójelben a cserék száma)

Petrás 12 mérkőzés (-)

Prjevara 8 mérkőzés (2)

Szabó J. 13 mérkőzés (4)

Bencsik 10 mérkőzés (7)

Medveczki 15 mérkőzés (4)

Mrena 13 mérkőzés (8)

Bedővári 13 mérkőzés (-)

Szabó G. 10 mérkőzés (7)

Juhász 14 mérkőzés (3)

Székely 13 mérkőzés (7)

Gugolya 15 mérkőzés (4)

Bordács 14 mérkőzés (1)

Koppányi 9 mérkőzés (2)

Kovács 13 mérkőzés (7)

Turna 5 mérkőzés (5)

Erdei 3 mérkőzés (-)

Csipai 6 mérkőzés (2)

Litvai 5 mérkőzés (-)

Kiss Cs. 1 mérkőzés (1)

Harangozó 1 mérkőzés (1)

Nagy Zs. 2 mérkőzés (2)

Limbrunner 1 mérkőzés (1)

Szalai G. 1 mérkőzés (1)

Banász 1 mérkőzés (1)

A csapat otthoni mérlege egész kiváló. Csak listavezető Magyarbánhegyestől kaptak ki. 8 mérkőzésből 7 győzelem, 1 vereség, 18-4-es gólkülönbség, 21 pont. Öt alkalommal nem kaptak gólt az otthoni mérkőzéseken.

A vidéki mérleg miatt sem kell szégyenkezni. 7 mérkőzésből 3 győzelem, 1 döntetlen, 3 vereség, 7-8-as gólkülönbség, 10 pont.

A tavalyi idényhez képest sokkal több gólt rúgott a csapat, ez helyezésben is megmutatkozik.

Változatlanul jó a csapat védekezése. A 12 kapott gól a legkevesebb az egész mezőnyben.

7 mérkőzésen nem kapott gólt, 3 mérkőzésen nem rúgott gólt a csapat.

A csapat őszi szereplése kellemes meglepetés. Minimális különbséggel áll a 2. helyen, és ez a helyezés egy jó tavaszi szereplés esetén elegendő lehet a dobogós helyezés elérésére.

Gratulálunk a teljesítményhez.

Eredményes évet zártak a kajakosok

November végén tartotta a kajak-kenu szakosztály az éves beszámoló gyűlését. Az eseményen megjelentek a versenyzők, szüleik, szponzorok képviselőiben mindazok, akik érdeklődnek, támogatják a szakosztály munkáját.

Bagaméri László a felkészülésről, versenyeredményekről adott számot. Szerencsére volt maról beszámolnia, hiszen a kis létszámú versenyzőgárda igen eredményesen szerepelt az év versenyen.

A versenyzői létszám: 14 fő versenyzőedényes, valamint 8-10 fő amatőr versenyző mellett még 10-15 fő kezdő sportolóval foglalkozunk.

Ebben az évben 11 versenyen vettünk részt. Ez kevesebb, mint az előző években megszokott 14-15 verseny, de az idén kevesebb versenyt rendeztek. Augusztusban például nem is volt verseny.

A versenyeredményekről folyamatosan tájékoztattam a Szentendrési Híradó olvasóit, így ezért csak a legfontosabb versenyeket és eredményeket szeretném megemlíteni.

KAJAK-KENU

A versenyzők három fő versenyre készültek az idén. Sorrendben az Országos Vidék bajnokság, Diákolimpia, valamint az Utánpótlás Országos Bajnokság. Ezeknek a versenyeknek az eredményei tükrözik a versenyzők felkészülését, mert az országos bajnokságban döntőbe kerülni, ott helyezést elérni - ismerve a kajak-kenu sport erejét - rendkívül jó teljesítmény. Felnőtt versenyzőink közül a vidékbajnokságon a K-4-es versenyszámban Bagaméri László, Farkas Péter, Paraszt Imre, Sinka Csaba összeállításban 500 m-en harmadik, 1000 m és 200 m-en negyedik lettek. K-2 200 m-en Bagaméri László és Farkas Péter hetedik helyezést ért el.

Az igazán „értékes” eredmények az Országos Utánpótlás Bajnokságon születtek, hiszen versenyzőink a rendkívül erős mezőnyben döntőbe kerültek és ott igen értékes helyezéseket szereztek. Közülük is kiemelkedik Sztó Akos szereplé-

se, aki 500 és 1000 m-en is magyar bajnok lett. Ez óriási örömet okozott nekünk. Akos ezen a versenyen rendkívüli magabiztos versenyzéssel utasította maga mögé vetélytársait.

Ezért az eredményért meghívást kapott a serdülő válogatott keretibe és részt vett november 6-10-ig Dunavarsányban egy felméréző edzőtáborban.

Kiemelkedően szerepeltek ezen a versenyen résztvevő versenyzőink, így Nüver Gábor, Nüver Attila, Sinka Csaba, Nagy Károly, Patkó Róbert, Sinka Dóra, Sindel Anna.

Ők valamennyiben pontot szereztek a bajnokságon, főleg egyes és páros számokban.

Nüver Attila ifjúsági aranyjelvényes szintet teljesített. Az országos rangsorban 45 egyesület közül a 28. helyezést érték el 46 bajnoki ponttal.

Az idén 25. alkalommal rendeztük meg a Simon Fiala emlékversenyt.

Köszönve a támogatóinknak, igen színvonalas versenyt tudunk rendezni.

A szakosztály anyagi lehetőségei igen szűkösek. Szerencsére a pénzügyi eddig nem befolyásolta az eredményes szereplésünket és reméljük, hogy ez nem lesz tartós, mert előbb-utóbb éreztetni fogja hatását.

A szakosztály vezetése nevében szeretnénk megköszönni mindazok támogatását, akik a versenyrendezéshez, valamint a működéshez szükséges anyagiakat biztosították számunkra: Onkormányzat, Vas- és Fémipari Szövetkezet, Dr. Simon Fiala János, Simon Fiala Szabolcs, EMO Bt., Sarkadi Cukorgyár, Körös AQUA Bt., HAR-POL Bt., Körös Text Kft., Körös-tej Szövetkezet, MÉZOMAG Gmk, Apáti Nagy Ferenc, Peza-Sport, ARGOMEX Kft., Békés Megyei KKSZ., Körös vendéglő, Kabai György hajóépítő, Sztó Akos, Timár István, Bencsik János, Vadásztársaság, Hamza Zoltán.

Fabó István

FEJEZETEK BÉKÉSSZENTANDRÁS SPORTTÖRTÉNETÉBŐL - XIX. fejezet

Egyfordulós bajnokság, 18 résztvevő csapattal

1963. őszén

Kis szerencsével bent maradtunk az első osztályban. Hát ez számunkra úgyszólván majdnem annyit jelentett, hogy magasabb osztályba léptünk. Mindjárt meglátjuk, hogy miért. Azért, mert a 16-os mezőnyből elment három csapat, a bajnok VTSK, a Bcs. Honvéd, és kiesett a Csorvás. Azonban a három helyébe jött 5 csapat, így 18-ra emelték az első osztály létszámát. Ezek a csapatok a következők: visszajött az NB III-ból a Szarvas, jött a két bajnok a II. osztályból, a Gyoma és a Kondoros, és pár év eltelte után újra beosztották a két NB II-es tartalékot, a Bcs. Előre II. és a Gyula II. csapatokat. Így bizony azt mondhatjuk, hogy egy igen tisztas társaságban találtuk magunkat. Egy nyugtató körülmény azonban lett a számunkra. Valaki az MLSZ-ben újra kitalálta, hogy ami 1955-56-ban nem vált be, az most nagyon jó lesz. Mi lehet más, mint a tavaszi-ősz bajnokság. Ez nekünk nagyon jókor jött, mert eléggé széjjel voltunk. Vagyis 1963. őszén egyfordulós bajnokság lesz, ahonnan sem följutás, sem kiesés csapat nem lesz. Csapatunkból amint a tavasz folyamán észlelhettük, hiányzott már a gyors Fekete, aki az utóbbi mérkőzésein, már értékes gólokat rúgott. Szarvasra igazolt az ŐRKI csapatához, ahol Sinka III. Márton volt az edző. Katona lett Tomonyiczka András (Tima) akinek már biztos helye volt a csapatban. Az ő helyükön újabb fiatalokkal találkozhatunk majd. Ezen bús tájékozódás után kezdjük az egyfordulós bajnokságot.

1963. augusztus 4-én nem kis meglepetésre itthon: B.Hunyadi - Szarvasi SC 1:2 (1:1) Vezette: Kocsendi. Összeállítás: Nagy - Szalai, Mrena, Gázsó - Kiss III., Koppányi, Babák, Kiss I. - Tóth III., Bodonyi, Bagi II. Edző: Sinka I. István. Gól: Gázsó, Babák, Bagi II. Gól: Szarvas öngól.

Már rögtön újone a csapatban Bodonyi személyében.

1963. augusztus 11. Tótkomlóson vereséget szenvedtünk. Tóth III. 6 méterről mellé lőtt. Nagy F. kifutott és áttemelték rajta a másodikat, mert az első 20 méterről a lécs alá vágódott. Eredmény 2:0, újone Vass S. a jobb szélen.

1963. augusztus 13. B.Hunyadi - Gyula II. 4:2 (4:2) Vezette: Szlamka. Összeállítás: Nagy - Koppányi, Mrena, Gázsó - Kiss III., Bagi II., Babák, Szalai - Kiss I., Tóth III., Major. Gól: Mrena, Szalai, Tóth III. Gól: Szalai 3, Tóth III. Az első percek után a közönség meglepődve látta, hogy Szalai csatár lesz. Majd később azt is látta, hogy nem is akármilyen, mert 3:2-nél mindhárom ő rúgta. A negyediket Tóth III. profi módjára. Ugyanis a lesre futó Hunyadi csatárak mögül kilépett a labdával a gyulai nézők nagy ámulatára, és meg sem állt a kapuig. A lestartika defektje volt.

1963. augusztus 25. B.Hunyadi - Mezőkovácsháza 1:3 (0:2) Vezette: Vozár. Összeállítás: Nagy - Köteles L., Bagi II., Gázsó - Kiss III., Koppányi, Vass S., Bodonyi - Tóth III., Kiss I., Major.

Jók: Kiss I., Gázsó, Kiss III. Gól: Kiss I.

Újone a csapatban Köteles Lajos személyében. A csatársor jobb oldala is új felállásban. Az új fiúkkal megtűzdelt Hunyadi kissé lámpalázasan kezdett. A vendégek már a 10. percben 2:0-ra vezettek. Félidő után Kiss I. szépített. Tóth III. lövését a gólvonalról mentették a védők. Most olyan szakaszban vagyunk, hogy majdnem minden mérkőzésen újoncot avatunk.

Így történt Sarkadon is 1963. szeptember 1-jén, ahol a Medosz csapatánál 0:0-ás mérkőzésen Liszkai Antal a jobb összekötő.

1963. szeptember 15. B.Hunyadi - Orosházi Honvéd 1:0 (0:0) Vezette: Simon I. Már nem csak a csapatban találunk többször új fiúkat, de a mai mérkőzésen az edzői kispadon is változás történt. Tóth I. Gábort találjuk ezen a poszton, és

nem mindig irigylésre méltó helyen.

1963. szeptember 22. Bcs. MÁV - B.Hunyadi 5:1 (2:1) Vezette: Ramkó. A jobb szélső poszton ismét újone a csapatban, Dorogi Károly személyében. A feljegyzés szerint Babák 1:0-nál kiegyenlített. Utána nagyon fegyelmezetlenül, de azért még így is sok helyzetet teremtve, súlyos vereséggel hagytuk el a pályát. Sajnos a következő felállású ifi is 11:1-re veszített. Összeállítás: Hürkecz - Károlyi, Laczkó, Fazekas - Balázs, Győri, Lázár, Nándori - Kiss B., Bógyik, Gyulai J.

1963. szeptember 29. Mezőhegyesi K. - B.Hunyadi 6:0 (2:0) Vezette: Körmendi. Az edző újra Sinka I. István. A rövid ideig tartó edzőcserére a mai napig nem tud választ adni senki sem. Összeállítás: Nagy - Koppányi, Szalai, Csík - Kiss III., Bagi II., Babák, Bodonyi - Kiss I., Bencsik, Major. Mindössze 20 percig bírtuk féken tartani a gyors Kinizsi csatárokat. A második félidőben egyértelmű fölény alakult ki, az eredmény igazságos. Erről a mérkőzésről talán kicsit szomorkás emléke lehet Csík Bélának, mivel itt kötötte meg utoljára a futball cipőjét. Búcsúzott az aktív labdarúgó szerepétől.

1963. október 6. Kondoros - B.Hunyadi 1:2 (1:1) Vezette: Dudás. Alacsony színvonalú mérkőzésen, megérdemelten nyert az egységesebb Hunyadi. A 30. percben Babákot csak kézzel tudták lerántani a védők. A 11-est Kiss I. értékesítette. A 41. percben az egyenlítő gólból kicsit kapusunk is benne volt. A második félidő Hunyadi fölényben zajlott. Több helyzet kimaradás után Kiss I. megszerezte a győztes gólt. Babák tarthatatlan volt a mai mérkőzésen. Páros győzelem volt, mert az ifi ugyanúgy 2:1-re nyert.

1963. október 13. B.Hunyadi - Battonya 4:1 (1:1) Vezette: Csiki. Összeállítás: Nagy - Koppányi, Mrena, Major - Kiss III., Bencsik I., Babák, Liszkai

A. -Tóth III., Kiss I., Bodonyi. Gól: Major, Kiss I., Bencsik. Gól: Kiss I. 2, Tóth III. 2. Úgy látszik Kondoros óta jó szélben hajózzunk, hátha tartós lesz.

1963. október 20. Végegyháza - B.Hunyadi 1:4 (1:1) Vezette: Vozár. Majdnem változatlan összeállításban, mint az előző vasárnap, de változatlan eredménnyel érkezünk haza. Az egész csapat jól játszott. Gól: Kiss I. 2, Babák, Tóth III. Olvassuk, mit ír a Népújság. „Az első félidőben a hazaiak sokat és veszélyesen támadtak. Majd meg is szerezték a vezetést. Ezután a Hunyadi is föltámadt, és egy gyors támadásból Babák egyenlített. A második félidőben a hazaiak elfáradtak, és a vendégek egymás után szerezték góljaikat. Még három alkalommal találta a hálóba.”

1963. október 27. B.Hunyadi - Sarkadi Kinizsi 6:0 (4:0) Vezette: Mackó. Ezt az összeállítást le kell írni: Nagy - Szalai, Mrena, Koppányi - Kiss III., Bagi II., Babák, Tóth III. - Bencsik I., Kiss I., Major. Gól: az egész csapat. Gól: Tóth III. 2, Kiss I. 2, Babák, Bencsik. Krónika a Népújságból: „sok meglepetés született ezen a vasárnapon, ide tartozik a békészentendrési mérkőzés is. Akik nagyszerű játékkal 6:0 arányban győzték le a jóképességű Sarkadi Kinizsit. Bár az eredmény kicsit túlzott, azonban kisebb gólarányú győzelmük is meglepetésnek számított volna. Hiszen tavaly még a kiesés ellen küzdöttek, ma viszont az elmúlt évi bajnok aspiráns ellen győztek, imponáló fölényrel.

1963. november 3. Medgyesegyháza - B.Hunyadi 2:2 (1:2) Vezette: Forgács. Változatlan összeállításban folytatódik a jó játék. Most akár győzelmet is érdemeltünk volna. Az újone játékvezető sokszor tévedett, de mindkét oldalra. Most már úgy látszik csatáraink is megtanulják, hogy az eredményért küzdeni kell. A 75. percben Tóth III. kiállítva. Csapatunk biztató formában, kíváncsian várjuk a következő mérkőzése-

ket. Jók: az egész csapat. Gól: Tóth III., Kiss I. 11-esből.

1963. november 10. Békési Szpartakusz - B.Hunyadi 1:1 (1:1) Vezetete: Domokos, továbbra is változatlan az összeállítás. A békési hírek szerint a Hunyadi lelépjük hangulat uralkodik. Az elmúlt vasárnap 9:1-re nyertek a Battonya ellen. Most azonban ebből jól jött volna egy gól is, amikor a 42. percben még a Hunyadi vezetett 1:0-ra. Ez a gól parádés akció szüleménye volt. Bencsik összekuszálta a védőket, majd Kiss I. fejére talált, aki hirtelen fejt a hálóba.

Játékosaink küzdöttek és játszottak.

1963. november 17. B.Hunyadi - Bcs. Előre II. 2:2 (1:0) Vezetete: Járasi. Már megszokjuk, hogy az összeállítás továbbra is változatlan. Az első negyedében csak kóstolgatták egymást a csapatok. Kapusunk egy nagy lövést bravúrral hátrított. Utána gyors Hunyadi támadás hozta tűzbe a közönséget. Előbb Major lövését hátrította a vendégek kapusa. Majd Tóth III. elugrott védői között, és megszerezte a vezetést. Szünet után Kiss I. növelte az előnyt, de feljöttek a vendégek és szebbnél-szebb akciók indultak Nagy kapuja ellen. A Hunyadi beszorult, az erő elfogyott, ekkor mi is kaptunk kettőt. A döntetlennel mindkét csapat

elégedetten vonult le a pályáról.

1963. november 24. B.Hunyadi - Elek 7:0 (2:0) Vezetete: Boldizsár. Elmondhatjuk minden jó ha a vége jó. A csapat változatlan, a krónika már álmunkban is ugyanaz, amely most még rózsaszínűbb, és így szól: „Nagy lendülettel rohamoz a Hunyadi. Támadásait azonban a jól védő kapus a 43. percben nagy sikerrel hátrította. Ekkor Tóth III. becsapja védőt és 1:0. A következő percben Babák eredményes 2:0. Szünet után tetszés szerint értük el góljainkat. Kiss I. nyitotta meg a sort, majd Tóth rúgott ismét egyet. Erre Kiss I. kettővel válaszolt. A 7. Bencsik szép távoli lövése után zárta a parádét. A 85. percben Babák kiállítás szegte be a szélét a félfordulós bajnokságnak.”

Sok vereség után az ifi csapatunk is győzelemmel vonult fűródni. B.Hunyadi ifi - Elek ifi 1:0 (1:0) Összeállítás: Laczkó - Liszkai V., Köteles, Gyulai - Dorogi, Kozák, Hürkecz, Károlyi - Gyulai II. Bogyik, Fazekas. Gól: Károlyi. Jók: az egész csapat.

Továbbra is várjuk segítségüket, észrevételeiket! Minden eddigi segítőnk tevékenységét hálással köszönjük! Jó szórakozást, hasznos időtöltést kívánunk!

-mi-

Az 1963-as egyfordulós őszi bajnokság végeredménye

1. Szarvasi SC	52-13	31
2. Mezőhegyesi K.	67-13	30
3. Mezőkovácsháza	52-29	28
4. Gyoma	52-29	23
5. Tótkomlós	38-33	21
6. Bcs. MÁV	30-26	18
7. B.Hunyadi	37-30	18
8. Orosházi Honvéd	30-21	18
9. Medgyesegyháza	35-39	18
10. Bcs. Előre II.	40-38	17
11. Békés	36-44	17
12. Sarkadi K.	26-33	17
13. Gyula II.	36-38	16
14. Sarkadi MSE	24-36	12
15. Kondoros	30-50	9
16. Battonya	16-38	7
17. Elek	16-51	3
18. Végegyháza	16-74	3

A Magyar Labdarúgó szövetség határozata alapján a labdarúgó bajnokságot tavaszi és őszi rendszerben fogják ezután rendezni. Ezért volt szükséges az őszi egyfordulós bajnokságra, természetesen följutó és kieső csapatok nélkül.

VÉLETLEN...

Pusztán véletlen, hogy élünk még. Járván az országot, gyakran baleset miatti útelzárásokkal találkozunk. A pillanatnyi türelmetlenségen túl elgondolkodunk, hogy ha 2 perccel hamarabb mi érkezünk oda, akkor az elszundikált kamionsofőr bennünket gázol el. Véletlen, hogy ennyien és így élünk. Ha annak idején kelet felől fúj a szél, akkor Csernobil halálfődjébe kerülünk. Véletlenül akkor pont kb. nyugat felől fúj a szél. S ha mondjuk úgy véletlenül megmaradtunk itt 1100 éve, akkor hogyan tovább? Ennivalónk az csak-csak akad, hiszen Európában mi dolgozunk a legtöbbet. Így aztán valami csak kerül az asztalunkra.

De mi a helyzet a szellemi táplálékkal? Péntektől vasárnapig a tengeren túlról kapjuk az áldást a képernyőn keresztül. A parabolán és a helyi adókból is jön az éterből a vaskos kultúra. Hogy mi? Enyhébb formája a bűnügyi film, aztán az akciófilm, de bőven akad pszichothriller és erotikus-thriller is, mert a horror kifejezést már sokan ismerik. Tessék bemenni egy videotékába: képletesen szólva „ömlik a vér”. Azért van ám itt vőgjáték is! Ostobaságok, butaságok, eleve igen alacsony szellemi színvonalat feltételezve a kiszolgáltatott nézőkről. Ezt aztán stilszerűen

szólva „orrba-szájba nyomatják”. Tessék megnézni egy moziplakátot! Am. film, am... Edesanyám évekkorábban a következő példával figyelmeztett erre az áramlatra. „Szeretted a csirkepaprikást? -Igen. -Napon-ta, éveken át?” Hát igen! En már tovább tudom folytatni a példát. Ez ugyan rég nem csirkepaprikás, hanem sóba-vízbe főtt láb körömmel, időnként far-hát is akad benne. Messze a mi „csirkós-gulyás” kultúránktól. Igen, még emlékszem néhány olyan filmre a vőgjátékok közül, mint a Liliomfi, de a később Várkonyi-filmek is kasszasikerek és közönségsikerek voltak. Meghatódtunk, könnyes lett a szemünk a Kőszívű ember fiaival végén, mikor az edesanyát alakító Sulyok Mária kivégzett fia személyes holmiját átélve sírva leborul. Most is borulunk! Nem le, hanem ki!

Két végletet emeltem ki az emberi lélek, a szellem, az érzellem megnyilvánulásából: a nevetést és a sírást. Mondhatnám még a zenét, nem teszem, mert az jórészt zaj és zörej, ugyanis nincs dallama. Teszek egy próbát. El tudod dúdolni? Mégis látjuk, halljuk kiszolgáltatva, védtelenül ezt a reánk törő, mindent elsodró - ami még emberi, ami még magyar - áradatot. Véletlen ez? Talán...

Bódi Mária

Kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog új esztendőt kíván minden kedves jelenlegi és leendő vásárlójának a Háztextília és MK, Kft.

1997. évben is nagy választékkal várjuk Önöket színvonalas szőnyegáruházunkban Békésszentandráson, a Szt. András u. 2. sz. alatt. Telefon: (66) 311-461

Új kínai diszkont Békésszentandráson a piactéri buszmegállóban!

Kapható:

- gyermek, női és férfi alsó- és felsőruházati cikkek,
- csizmák, bakancsok, sportcipők,
- törülközők,
- kabátok.

A piaci áraknál kedvezőbb árakkal várja szeretettel vásárlóit: VANG-GEN BAO üzletvezetője.

Nyitvatartás:

hétköznap 8-12 és 13-17 óráig, szombaton 8-12 óráig.
Kellemes karácsonyi ünnepeket és eredményekben gazdag békés, boldog új évet kívánunk minden kedves vásárlónknak és olvasónak!

TOP VIDEO SHOP
Decemberi megjelenések

- Rés a falon
- Jumanji
- Tiszta játszma
- Madárlesen
- Holtidő

Januári előzetes

- Showgirls
- Közönséges bűnözők
- Tűzparancs
- X-akták 5.
- Vámpír Brooklynban

Minden héten legalább 10 premierfilm!

Minden kedves kölcsönzőnknek kellemes karácsonyi ünnepeket és sikerekben gazdag boldog, békés új évet kívánunk!

JERIKO Bt., TOP VIDEO SHOP

Piackutató Intézet

1997. januári

kezdéssel

(másodállásban)

munkatársakat

keres.

Bővebb

felvilágosítás:

Széchenyi u. 17.

Szentandrás Híradó

ÖNKORMÁNYZATI HAVILAP

Kiadja:

Békésszentandrás Nagyközség Önkormányzata

Felelős kiadó: Sinka József

Szerkeszti: a Szerkesztő Bizottság

Tagjai: Horváth Sándorné, Palotai Gabriella, Molnár Imre,

Fabó István, Sinka Csaba

Készült:

SZARVASPRESS Bt.

Telefon/fax: (66) 313-144/19

NYTSZ: 372/2/1995

Kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog új évet kívánunk minden kedves vásárlónknak!

**Élelmiszer bolt
Szentesi út 15.**

Vas-műszaki üzlet alacsony árakkal a lakosság szolgálatában.

Készüljön fel a télre! Vásároljon és szereltesen gázkonvektort vagy gázkazánt!
Ízelítő árainkból

Móra 3A gáztűzhely	36.300 Ft
Vesta 3A gáztűzhely	37.950 Ft
Vesta 3T gáztűzhely	34.650 Ft
Vesta 4A gáztűzhely	41.900 Ft
Vesta 4T gáztűzhely	40.150 Ft
Fali gázkonvektor	12.800 Ft
GF-25 gázkonvektor tartozékokkal	26.660 Ft
GF 35 gázkonvektor tartozékokkal	26.600 Ft
GF 8,50 gázkonvektor tartozékokkal	32.900 Ft
KF-50 gázbojler	35.900 Ft
KF-80 gázbojler	45.900 Ft
C-12 falikazán termosztáttal	56.800 Ft
C-18 falikazán termosztáttal	75.900 Ft
Vezúv állókazán	55.900 Ft
Hőterm állókazán	68.000 Ft
Vezúv 10-24 falikazán	79.900 Ft
Éden 35 öntvény konvektor tartozékokkal	27.800 Ft
Éden 55 öntvény konvektor tartozékokkal	30.800 Ft

Kérésre más típusú készüléket is beszerzünk.

*Névnepre, karácsonyra
ajándékozzon az alábbi termékekből:*

ELIN vasaló	2.560 Ft
ELIN kenyérpíró	3.660 Ft
ELIN olajsütő	7.360 Ft
ELIN hajszárító	1.650 Ft
ELEKTROLUX porszívó	14.200 Ft
Takarítógép	37.900 Ft
Automata mosógép	49.800 Ft-tól
ORION színes TV 37 cm-es	38.900 Ft
51 cm-es	49.800 Ft
51 cm TXT	55.300 Ft
55 cm TXT	62.900 Ft
Hajdú keverőtárcsás mosógép	14.900 Ft
Hajdú centrifuga	14.900 Ft

Új, garanciális színes TV-k, porszívók, mosógépek, Zanussi hűtők, fagyasztók, vasalók, olajsütők, hajszárítók, kazetták.

Lakások belső gázszeléséhez csövek, bilincsek, golyóscsapok.

Ha nálunk vásárol konvektort vagy gázkazánt, a csövek árából 10% árengedményt adunk!

Rendelje meg lakása gázszelését. Garantált minőség - alacsony árak! Teljeskörű szolgáltatás! Kérjen ingyenes árajánlatot!

Tervezés, kivitelezés, kéményszerelés!

Általunk ajánlott 2 szerelő mester közül választhat tetszése szerint. Rövid határidő, megbízható minőség.

Kellemes, meleg otthon + kényelem + takarékoság = Gázfűtés

Helyben ingyenes árukiszállítás!

Békésszentandrás, Fő út 53. Telefon: 312-230. Nyitva: H-P: 7.30-17.30 óráig, Sz: 7.30-13 óráig.

Minden kedves vásárlónknak kellemes karácsonyi ünnepeket és eredményekben gazdag, boldog új évet kívánunk!

Ézüst- és aranyvásárnap is nyitva.